

DELO ŽIVLJENJE

glasilo delovne skupnosti tovarne obutve alpina žiri

LETNIK 16

STEVILKA 3

ZIRI, MAREC 1977

Malomarnost ali nesposobnost

Ko mi je uredniški odbor predlagal, naj napišem sestavek z gornjim naslovom, sem se spomnil na prvo moje pisanje v »Delo-življenju«, ki ga je urednik podnaslovil s »Prvi vtisi (ne) kvalitete«. Se malo pa bo od tistega časa minilo leto dni — vtisi pa še vedno »nekvaliteta«.

Pisati o tej temi je vsekakor neprijetno in nehvaležno opravilo. Sploh še zaradi tega, ker je ob tem zelo umestna marsikatera pripomba: npr. »Ne le pisati in govoriti — pač pa tudi kaj napraviti!« Prav zaradi tega, ker se je v smeri »napraviti« zadnji čas premaknilo in menim, da morajo biti o tem prav vsi delavci obveščeni, sem se namenil, da o tem napišem par vrstic.

Začelo se je pravzaprav že mnogo prej. Situacija v proizvodnji že v zadnjih mesecih leta 1976 ni bila taka kot bi morala biti. Vsi vemo, da idealno nikoli ne bo. Vedno je nekaj: enkrat ni materiala, drugič je le-ta slab, tretjič spet gornji del ne »paše« na kopito itd., itd. Toda vse to ima neke meje. Pri nas je vsega tega le preveč!

Prvi delovni dan po novem letu smo imeli sestanek, na katerem smo analizirali stanje in napake. Obljubili so, da bo boljše. Pa nič.

Napake se kopičijo. Cela vrsta je takih, kjer je povzročitelj zrel za disciplinsko komisijo. Tisti v tehnični in v proizvodnji, ki so dolžni kaj ukreniti, (kriv-

ca poklicati na odgovornost ali zahtevati zamenjavo) pa čakajo, da bo to napravil direktor!

Na sestanku osnovne organizacije ZK smo se o teh problemih natanko pogovorili. Zanimiva je bila predvsem ugotovitev, da točno vemo, kaj in kako ukrepati; npr. če nekdo zjutraj zamudi v službo — vse pa je zelo nejasno, če nekdo napravi neko drugo napako, ki ima lahko za delovno organizacijo mnogo hujše posledice. Res je tudi, da smo pri zamudah zelo natančni, da pa drugih napak nočemo in nočemo videti. Tu leži tudi vzrok za negodovanje ob nekaterih disciplinskih ukrepih, češ: »muho vidimo, slona pa ne!«

S tem, ko je bila na omenjenem sestanku postavljena diagnoza, se je kar sama ponudila rešitev: vsak vodja oz. šef je dolžan ob napravljeni napaki ugotoviti, ali je bila napaka napravljena iz malomarnosti ali celo namerno ali pa je rezultat nesposobnosti določenega delavca. V prvem primeru ga mora prijaviti na komisijo za kršitev delovnih dolžnosti, v drugem pa mora (če se napake ponavljajo) zahtevati zamenjavo.

Držimo se tega preprostega pravila in kvaliteta se bo izboljšala. Zaman so oči uprte v mene — naj za vruga kaj naredim za kvaliteto. Pravzaprav tudi ne. Saj tudi za mene velja, da sem nesposobne dolžan zamenjati. In to bom tudi storil.

Martin KOPAC

Umirjena proizvodnja, večje serije

Kako bomo investirali, kako dvignili produktivnost

Iz dneva v dan ugotavljamo, da raste naša produktivnost veliko prepočasi — če sploh raste. V primerjavi s podobno obutvijo drugje, je naša prodajna cena občutno višja kot v tovarnah, zlasti po drugih jugoslovanskih republikah. Če se pričnemo spraševati zakaj tako, ne dobimo pravega odgovora, če-

prav vsi vemo, da od tako specializirane proizvodnje, ki jo imamo v Alpini ne moremo pričakovati drugega. Delamo od najtežjih smučarskih čevljev, tekačev pa do najfinejših salonk in to včasih tudi po par sto parov, kar lahko smatramo za obrtniški način dela ne pa za industrijsko proizvodnjo. Tovarne, ki nimajo svojih trgovin lahko dosežejo količine tudi po 10.000 parov, mi pa s svojimi 59 prodajalnami de-

lamo tudi samo po 2000 parov po art. in še to v več barvah. Kot se spominjam je že mnogokrat bilo govora, da bi doma delali večje serije, dokupovali pa obutve, ki sodi v modni vrh ali tisto po čemer je povpraševanje, pa ne delamo doma. Vendar je v praksi ravno narobe. Mislim, da bi se morali pri zelo zahtevnih skupinah čevljev z majhnimi naročili večkrat vprašati, kakšna je ekonomska računica. Včasih se spu-

ščamo v tako zahtevno proizvodnjo, ki že vnaprej vemo, da ji ne bomo kos. Vprašam se, koliko časa se bomo še lahko tako igrali.

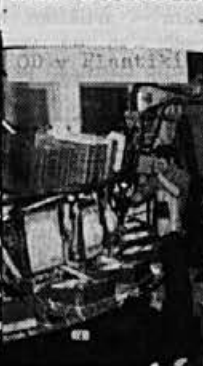
Prvi in najpomembnejši pogoj za dvig produktivnosti je umirjena proizvodnja in večje serije. Če tega sčasoma ne bomo dosegli, nam ne bodo pomagale nobene dodatne investicije. Prostori šivalnice

(Nadaljevanje na 2. strani)

Ob 8. marcu, dnevu žena - vsem sodelavkam iskrene čestitke!

alpina
30
let
tovarne obutve žiri

V TOZD Obutev Žiri večina za novo halo

Največ sredstev je letos načrtovanih za dokončanje nove hale in njej potrebnih objektov (kurilnica, skladišča vnetljivih snovi, itd.). Prav zaradi tega pa so vse ostale potrebe po novi mehanizaciji in opremljenosti na minimum. Tako ima TOZD Obutev Žiri na razpolago le 171 starih milijonov dinarjev. Seveda so ta sredstva premajhna za pokritje vseh potreb, zato jih bo treba usmeriti res v najnujnejše.

ŠE ENKRAT — SPECIALIZACIJA POGOJ STORILNOSTI IN KVALITETI

Na povečanje produktivnosti v proizvodnji pa vpliva več dejavnikov, ki jih je treba kompleksno reševati.

Najenostavneje je specializirati posamezne oddelke in povečati serije posameznim skupinam — artiklom. Kako to doseči, so pa verjetno samo sanje tistih, ki priprav-

ljamo in vodimo tehnološki proces v proizvodnji.

Če pa se bodo ponavljale take stvari kot so se za letošnje pomlad-poletje 1977 pa o kakšnem povečanju produktivnosti ne moremo govoriti.

Tu sem našel dva skrajna primera, toda kako doseči, da bomo s programom še zanimivi za tržišče in da bomo čim bolj ekonomično proizvajali, je pa naloga nas vsch, posebno pa še tistih, ki načrtujejo, kaj bo proizvodnja delala.

DOBRA PRIPRAVA DELA — MANJ NADUR

Tudi nadure so posledica nekaterih predhodnih napak. Verjetno si je skoraj nemoogoče zamisliti, da bi vsi proizvodni oddelki delali usklajeno, ko pa je proizvodnja tako pisana. Posebno pa še letošnja sezona pomlad-poletje tare sekalnico.

Tu manjka preko 40 delavcev, zato so morali delati ob prostih sobotah, nedeljah in podaljšanem delovnem dnevu in tudi ponoči, tako da je imela sekalnica v januarju čez 3000 nadur.

Seveda tako stanje ni normalno; pri tem začne padati kakovost, pada storilnost in pojavi se niz drugih stvari, ki vplivajo na uspeh oddelka ali cele delovne organizacije.

Če bi se vse službe zavedale, da je treba svoje naloge pravočasno in kvalitetno rešiti, se danes ne bi postavljalo vprašanje, zakaj toliko nadur. Ko je pa naloga pred proizvodnjo, da se jo opravi, pa ni vprašanje, kdaj in kako. Zato pa tudi nastajajo nadure, da z njimi reguliramo zasedenost med oddelki. Kar je le izhod v sili.

Jaka BOGATAJ

Še enkrat osebni dohodki v Plastiki v januarju

Res so bili veliki — morda celo preveliki. Vendar ne smemo gledati samo končnega zneska osebnih dohodkov in se na to pritoževati, temveč moramo vsem delavcem v plastiki čestitati za izredne delovne rezultate, ki so jih dosegli v januarju.

cu prihranili 180.000.— din. Vsak delavec je torej prihranil v odnosu na prejšnje mesec 2.500.— din.

3. Delavcem je bila izplačana stimulacija za pretekla dva meseca.

4. Delali so vse proste sobote, nekateri tudi v nedeljo.

Oddelek	višji v %	razlika v din
Prikrojevalnica	6	26.020.—
Šivalnica	24	82.120.—
Montaža lahka	13	47.700.—
Montaža težka	18	65.600.—
Sekalnica	22	74.700.—

To kar so dosegli, je rekorden rezultat v jugoslovanskem merilu. Rekordni pa vemo, da so enkratni, zato ni verjetno, da bi se relativno visoki OD nadaljevali tudi v bodoče.

Pređen bi konkretnije pojasnil, zakaj taki OD v plastiki, kratka primerjava z drugimi oddelki.

Za koliko so bili v povprečju OD v oddelku plastike višji od OD v drugih oddelkih? Kakor vidimo, razlike niso tako strašno velike. Zakaj so bili OD v plastiki višji kot v drugih oddelkih?

1. Plan proizvodnje za mesec januar je bil presežen za 41%. Ta plan je bil presežen z 41% manj delavcev kot je bilo planiranih v tem oddelku za mesec januar. Planirano je bilo da bomo v mesecu januarju delali 104 delavci, na delu pa jih je bilo povprečno 72 z režijskimi vred. En delavec pa je ustvaril približno 80% več kot je bil plan za januar. Zaradi tega je bil dosežen bruto produkt 6 milij. 675.334.—din. En delavec je torej ustvaril 92.713.—din bruto produkta.

Če vzamemo, da je v tem 10% čistega dobička, kar znese skupaj 667.532.—din.

Vrednost nedokončane proizvodnje v januarju pa je 1.850.000.—din. To so v glavnem vzroki tudi za preseg norme.

2. Skart se je v povprečju zmanjšal za 2,5%, kar pomeni, da so delavci v tem mese-

5. Drugi vplivi pa so bili še:

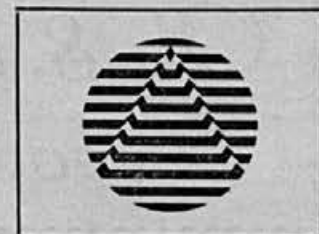
- velike serije
- za izdelavo lahki artikli
- stroji so delali brez zastojev
- delovno vzdušje je bilo na višku

Ali so norme preizkušene?

Povsod se primerjamo z drugimi proizvajalci podplato v Sloveniji, zato lahko naredimo primerjavo tudi za norme. Pri nas je norma 960 parov na 1 vrtiljak v eni izmeni, v »Planiki« pa npr. 1.200 parov. Pri tem moramo upoštevati, da je delo vrtiljaka v Planiki popolnoma avtomatizirano (premikanje vrtiljaka in odpiranje form), pri nas pa to delamo vse ročno. Iz tega lahko sklepamo, da je naša norma mogoče celo višja kakor njihova.

Napaka pri normah je mogoče samo v tem, da je ta enaka ne glede na zahtevnost artikla. Posledica tega je bila tudi to, da je bil preseg v januarju tako velik. (Delali so se samo enostavni modeli). Takega presega sigurno ne bo moglo biti v naslednjih mesecih, ko se bodo delali bistveno bolj zahtevni artikli.

Bojan STARMAN

Umirjena proizvodnja, večje serije

(Nadaljevanje s 1. strani)

so zadovoljivi, medtem ko so prostori sekalnice absolutno premajhni, posebno ko pride zimska sezona. Strojni park je zadovoljiv, vendar pa bi pri bolj specializirani proizvodnji potrebovali tudi razne specialne stroje, npr. avtomat za šivanje zadr. ipd.

Seveda pa bi morali stremeti za tem, da bi sčasoma naredili nove prostore za šivalnico, v oddelku šivalnice bi se preselila sekalnica, v oddelku sekalnice pa bi organizirali skladišče in garderobe. Menim, da se bodo mora-

le investicije stekati na ravni OZD in jih usmerjati tja, kjer bo najnujnejše. Tudi, če smo organizirani v TOZD, bomo morali imeti skupne cilje, kajti samo to nam lahko prinese uspeh, ki pa je v danem trenutku nujno potreben.

Zdaj pa pogledjmo, kakšni so načrti razvoja TOZD Obutev Gorenja vas

Največja težava za stvarno načrtovanje razvoja je zaenkrat delovna moč. Smo na takem kraju, da delavec izgubi ravno toliko časa, če se pripelje delat v Gorenjo vas ali

pa v Skofjo Loko. Delavci bodo, če bodo tudi primerni osebni dohodki.

Menim, da naši osebni dohodki v Gorenji vasi v primerjavi z drugimi delovnimi organizacijami niso najnižji. Če vzamemo samo ta primer, da je v januarju zaslužila delavka na 13., 14., 15. skupini skoraj 5.000,00 din, več pa jih je zaslužilo od 4.000,00 do 4.500,00 din. Menim, da osebni dohodki za opravljanje takega dela le niso tako nizki.

Vinko BOGATAJ

Tudi, če smo organizirani v TOZD, bomo morali imeti skupne cilje

Naše mnenje

Zakaj morajo biti plače plastike za mesec januar glavni kamen spotike?

Zakaj se niste tudi prej zanimali za naše plače, ko so bile precej nižje?

Zakaj niste dne 15. 2. 1977 Stanka Mrlaka povabili na kolegij? Zato zadnji odstavek v Informatorju črtamo.

Naše plače so porasle zato, ker je bilo pomanjkanje delavcev in smo po trije delavci delali namesto štirje, kar se ne bo dalo dolgo časa vzdržati.

Eden glavnih vzrokov je tudi ta, da smo imeli samo podplate s klinastimi petami, česar se je dalo več narediti, škarta pa je bilo manj.

Nič se ne bojte glede naših plač, saj bomo sedaj kaj kmalu dobili bolj zahtevne artikle, tako se bo spet povečal škart in zmanjšala produktivnost, plače pa tudi.

Tisti pa, ki zavirate našim plačam, oziroma menite da smo jih dobili neupravičeno, zaradi premajhnih norm, pa naj kar izvolijo priti v našo sredino in deliti te dobre plače. Namesto štirih delavcev, smo delali le trije, v ozračju, ki je zdravju zelo škodljivo, saj gre za delo med samimi kemikalijami. Delavcev še vedno manjka in vsakogar bomo z veseljem sprejeli.

Tisti pa, ki ima največ proti, naj pa pride drugič na naš sestanek.

Kot smo občutili na sestanku, nekateri nikakor ne ne trpijo delavcev, če le-ti s polno delovno vestjo, da bi pridobili nove kupce in obdržali stare, tudi na škodo zdravja več napravijo — in seveda več zaslužijo.

A naši višji predpostavljeni pa nas gledajo kot nevem koga »Fovšija« zaradi naših plač je od vodilnih mojstrov hale.

Delavci TOZD Plastika

Kako izboljšati kvaliteto?

Toliko si prizadevamo, da bi izboljšali kvaliteto ... pa ne gre in ne gre. Kaj menijo o tem nekateri delavci?

Tone GORJUP — kontrolor:

Kvaliteta je odvisna od dobre zamisli vzorca, dobre tehnološke priprave, dobrega materiala, planske discipline in seveda od dela vsakogar na svojem delovnem mestu.

Nikakor pa ni kvaliteta odvisna od končne kontrole. Tiste, ki ne bi delali tako kot je treba, je treba poiskati in obravnavati.

Anton KOPAC — finiš
Disciplina in odgovornost!

Stana MLINAR — sekalnica
Delavci bi morali na svojem delovnem mestu bolj paziti, odgovorni pa bi morali poskrbeti za ustrezne materiale.

Lojze MODIC — lahka montaža
Se vedno je premalo odgovornosti. V proizvodnji nas moti najbolj slaba priprava. Preden gre na trak, bi morali tehnološki postopek dobro preizkusiti.

Okrog sankcij pa tole — ukrepajmo, ne pa da samo govorimo.

Joži JEREB — finiš
Vsak bi moral biti pozoren na svojem delovnem mestu. Vodilni in vodstveni pa bi morali upoštevati pripombe delavcev.

Na delovnih mestih pa bi morali bolj ceniti delovne pogoje, ne le šolsko izobrazbo.

Janez FISTER mgr. — vodja RPS plastika
Z izboljšanjem tehnologije se bo izboljšala tudi kvaliteta. Seveda, to pa zahteva določena sredstva.

Tudi ustrezno nagrajevanje bi pripomoglo k boljši kvaliteto.

Lojze POLJANSEK — vodja priokrojevalnice
Prav vsak na svojem delovnem mestu odgovarja za svoje delo. Pomembna je tudi planska disciplina in kvalitetni materiali.

Cveta KAJNC — šivalnica
Vsak bi moral biti natančen pri svojem delu. Mi moramo vse kar naredimo narobe popravljati, mislim pa, da je več napak drugje.

Tudi pomanjkanje dela lahko vpliva na kvaliteto.

Marijan BOGATAJ — vodja RPS obutve
Potrebna bo specializacija proizvodnje, poenostaviti program, nabavljati kvalitetne materiale. Pomembna je brezhibna priprava dela in dosledno izpolnjevanje tehnoloških predpisov. Izboljšati se bo moral odnos do dela, vzpostaviti bo treba spodbudnejše nagrajevanje in povečati delovno disciplino.

Sindikata letos še širše

OO sindikata Alpina Žiri je imela v soboto, 29. januarja 1977 svojo peto redno konferenco

Iz poročila predsednika OO sindikata je bilo videti, da je bilo delo v preteklem letu dokaj uspešno. V letu 1976 smo organizirali zборе delavcev, na katerih smo razpravljali o osnutku zakona o združenem delu. Bilo je dano veliko predlogov in mnenj. OO sindikata je dokaj uspešno sodelovala pri pripravah na novo organiziranost delovne organizacije. Skupno z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami je pripravljala elaborate in vse ostale pogoje za konstituiranje dveh novih temeljnih organizacij.

Za dan žensk je sindikalna organizacija prispevala pomemben delež za nakup aparata za zgodnje odkrivanje raka.

V razpravi so prisotni ugotavljali, da posamezne osnovne organizacije v temeljnih organizacijah niso bile dovolj učinkovite. Vzrok je predvsem pomanjkanje časa za opravljanje dela v sindikalni organizaciji.

Julij Strlič, sekretar sveta ZK KS Žiri, je opozoril na še tesnejše sodelovanje in delo-

vanje družbene akcije človek, delo, kultura.

Predsednik občinskega sindikalnega sveta Skofja Loka Marjan Gantar, je spomnil na to, kako pomembno je, da je organizacija, v kateri delavci iščejo in dobijo tisto moč, da ohranijo in izboljšajo svoj položaj v borbi proti negativnim pojavom.

Zeljo sindikalnih delavcev, da bi imela profesionalnega delavca je podkrepil z dejstvom, da je nujno, da ima vsaka delovna organizacija, ki ima preko 900 zaposlenih takega sindikalnega delavca.

Marjan Gantar je še pozval člane konference naj organizirajo in pripravijo gradivo

za zборе delavcev za ustanovitev samoupravne interesne skupnosti za šport in rekreacijo občine Skofja Loka.

Konferenca sindikata je sprejela tudi usmeritev dela OO sindikata za leto 1977, ki predvsem obsega:

1. Uresničevanje zakona o združenem delu, predvsem na področju uveljavljanja temeljnih organizacij, uresničevanja delitve po delu, opredelitev in krepitev položaja in vloge OO sindikata, urejanje medsebojnih odnosov v združenem delu, razvijanje samoupravne delavske kontrole, opredelitev načina in delitev sredstev za razreševanje notranjih sporov v delovni organizaciji, sodelovanje pri oblikovanju in sprejemanju samoupravnih splošnih aktov.

2. Delitev po delu
V osebnem dohodku vsakega delavca posebej naj bo izkazana uspešnost njegovega dela in uspešnost gospodarjenja z minulim delom. Za uspešno delitev po delu bomo morali predvsem razvijati dohodkovne odnose.

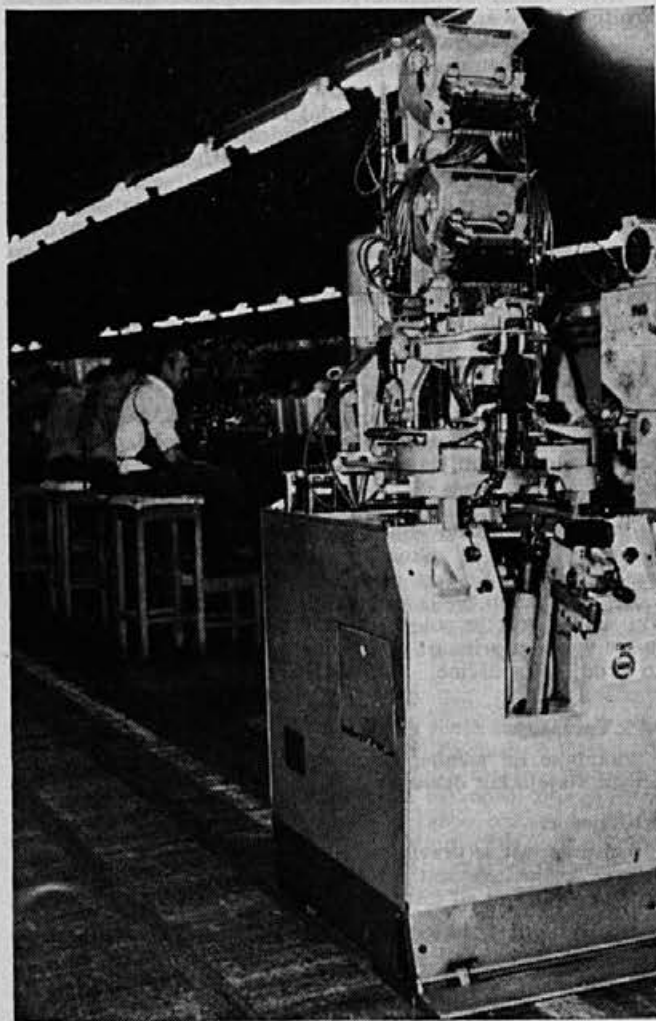
3. Življenjske in delovne razmere delavcev OO sindikata bo kritično spremljala življenjske pogoje delavcev. Svoje delo bo sindikalna organizacija usmerila na obvladovanje socialnih razlik, stanovanjski politiki, varstvu pri delu, kulturi in rekreaciji svojih delavcev.

4. Izobraževanje in kultura
Tu bo sindikalna organizacija sodelovala pri usmerjenem izobraževanju, pri vodenju kadrovske politike. Kulturno življenje bo popetrestno s prirejanjem razstav, iger, proslav, obiskov gledališča, opere.

5. Ljudska obramba in družbena samozaščita ter razvijanje družbene solidarnosti.
Tu se bo težilo k še intenzivnejšemu podružbljanju obrambnih priprav in družbene samozaščite. Sindikalna vodstva bodo morala biti usposobljena za sodelovanje v neposredni vojni nevarnosti in pri dopolnjevanju vojnih načrtov. V letu 1977 bomo še bolj intenzivno pristopili k uresničevanju družbene solidarnosti, kot trajne vrednote delavskega razreda.

Ob koncu konference so delegati konference izvolili v svoje vrste še delegate OO sindikata TOZD PLASTIKA, ki so: Janko Bogataj, Marta Maček, Jože Fakin, Ivo Petrovčič, Nada Lesjak.

Dane Vehar

Alli bo nova investicija pripomogla k boljši kvaliteti?

Vedno zahtevnejša proizvodnja ...

Organi disciplinskega postopka in njihovo delo

Danes bomo ugotovili, kako poteka celoten postopek zaradi kršitve delovne dolžnosti, kajti vsaka nepravilnost se imenuje kršitev pravil procesnega prava in to je zelo pomemben pritožbeni razlog.

1. UVEDBA POSTOPKA

Uvedbo postopka moramo ločiti od prijave. Prijavo napravi lahko kdorkoli, ki utemeljeno domneva, da je nekdo kršil delovno obveznost. Šele na podlagi tega se lahko uvede postopek. Zakon o združenem delu podrobneje ureja, kdo je upravičen predlagati postopek pred disciplinsko komisijo (prej komisija za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti). Ti predlagatelji so: delavski svet, individualni poslovodni organ, organ samoupravne delavske kontrole, OO sindikata. Posebej velja opozoriti, da lahko

predlagajo uvedbo postopka tudi zunanji organi (družbeni branilec samoupravljanja, sindikat in pristojni organ družbenopolitične skupnosti). Taka določba je odraz enega od temeljnih načel zakona o združenem delu, da je namreč poblaščen organ dolžan začeti postopek, če delavec s tem, da ne izpolnjuje svojih obveznosti, katere je prevzel s samoupravnim sporazumom ali prizadene uveljavljanje pravic drugih delavcev ali določenih skupnih interesov v temeljni organizaciji. Vse to pomeni uresničitev načela discipline in odgovornosti na delovnem mestu.

Poudarjena je tudi vloga sindikalne organizacije. Ne samo, da lahko predlaga uvedbo postopka, pač pa je treba o vsaki uvedbi postopka obvestiti sindikat in pred disciplinsko komisijo je treba slišati morebitno mnenje sindikata, kar je odraz ustavnih določil o vse večji vlogi sindikalne organizacije.

2. PREDHODNI POSTOPEK

Predhodni postopek je le procesno-tehnično opravilo, ki ima namen, da zbere potrebno gradivo (prijava, zaslišanje domnevnega kršilca, ogled, listine), da bi lahko pred disciplinsko komisijo delo čimbolj smotno potekalo. Navadno opravlja taka strokovna dela delavec, v katerega delovno področje sodi to delo (pravna služba).

3. ORGANI PRVE STOPNJE

Zakon o združenem delu je ohranil eno od temeljnih načel postopka, namreč dvostopnost, kar pomeni, da je mogoče odločbo prve stopnje izpodbijati s pravnim sredstvom (ugovorom) pred organom druge stopnje.

Disciplinska komisija je organ prve stopnje, ki je formirana

— ali v temeljni organizaciji

— ali v delovni organizaciji (skupna disciplinska komisija)

Komisija je sestavljena iz neparnega števila članov. Voli se z neposrednimi volitvami vseh delavcev delovne organizacije. Posebnost v zakonu o združenem delu je v tem, da mora komisijo sestavljati najmanj četrtnina članov, ki niso delavci delovne organizacije. Tudi te volijo delavci z liste, ki jo bo moral določiti zbor združenega dela skupščine občine Skofja Loka. Delavci vseh temeljnih organizacij bodo tako izvolili predsednika skupne disciplinske komisije skupno. Ostale članke komisije pa bodo volili ločeno za vsako temeljno organizacijo iz števila kandidatov temeljne organizacije in števila oseb z liste kandidatov zbora združenega dela. Primer: predsednik disciplinske komisije + 13 delavcev + 3 člani z liste zbora združenega dela, skupaj torej 17 članov disciplinske komisije.

Vsi ti izvoljeni člani seveda ne bodo zasedali naenkrat, pač pa bo predsednik disciplinske komisije za vsako sejo posebej, glede na primere določil izmed članov njeno sestavo. Število naj bi obsegalo največ pet članov (predsednik, zunanji član, trije delavci).

Tako sestavljena komisija ima pravico določiti:

— ali je delavec, zoper katerega je uveden postopek, kriv ali ni kriv očitane kršitve delovne dolžnosti

— če odloči, da je kriv, mu izreče enega od ukrepov

— če iz kršitve delovne dolžnosti izvira tudi škoda, odloči tudi o povrnitvi škode, če pa o tem ne more odločiti pa da pobudo za odškodninski postopek pred sodiščem združenega dela

— odloči tudi o pavšalni odškodnini.

4. UGOVOR ZOPER ODLOČBO DISCIPLINSKE KOMISIJE

Zoper odločbo disciplinske komisije ima pravico ugovora prizadeti delavec, kakor tudi tisti, ki je predlagal uvedbo postopka.

S tem je odpadla dilema, ali lahko zahteva postopek pred organom druge stopnje tudi kdo drug, razen prizadete delavca in je tako mogoče odločati pred organom druge stopnje ne le v delavčevo korist, ampak tudi v njegovo škodo.

5. ORGAN DRUGE STOPNJE

Organ druge stopnje je navadno delavski svet in ni sestavljen iz zunanjih članov, kakor organ prve stopnje.

Delavski svet tiste temeljne organizacije, v kateri dela prizadeti delavec, odloča na podlagi ugovora, ki ga poda upravičenec zoper odločbo disciplinske komisije. Ta organ preizkusi odločbo prve stopnje, zato:

— zavrne ugovor kot neutemeljen in potrdi odločbo disciplinske komisije

— ugovor ugodi, razveljavi odločbo disciplinske komisije in ji zadevo vrne v ponovno odločanje

— če ugotovi, da disciplinska komisija ni pravilno odločila in da je zato ugovor utemeljen, napačno odločitev lahko sam popravi, tako da ugovoru ugodi in odločbo disciplinske komisije spremeni.

Dane Vehar

Štiristo in več tisoč

Znano je, da so nekateri naši šoferji prevozili že precej tisoč kilometrov in bili za to tudi pohvaljeni ali nagrajeni od proizvajalca avtomobila.

BOGATAJ LOJZE je prevozil s tovornim avtomobilom TAM 2001 preko 200.000 km brez kakršnihkoli večjih popravil. Tovarna TAM Maribor ga je za prizadevnost in vzdrževanje vozila nagradila s pismenim priznanjem in ročno uro.

CADEZ LOJZE je prav tako prevozil s tovornim avtomobilom DEUTZ TAM 5000 preko 200.000 km brez generalnega popravila in prejel pismeno priznanje in ročno uro. Sedaj upravlja Mercedes 811, s katerim je prav tako prevozil preko 200.000 kilometrov ter prejel pismeno priznanje z značko o prevoženih kilometrih.

JEREB JANEZ je za prevoženih preko 200.000 km z avtomobilom znamke TAM 5500 prejel od Tovarne motornih vozil Maribor pismeno priznanje z značko in ročno uro.

Vemo, da je predvsem od voznika avtomobila odvisno, če s TAM-ovim avtomobilom preseže normo 175.000 km brez posebnih popravil. To je možno doseči z dobrim odnosom do avtomobila, ki mu je zaupano s tem, da redno skrbi za vzdrževanje, menjavo olja, čiščenje in je pripravljen marsikdaj leči pod avto, da ugotovi, kje se pojavlja napaka, ki jo je treba odpraviti.

VERBIĆ JOZE je z avtomobilom OM Lupetto 25 prevozil nekaj manj kot 400.000 km.

MIKLAVCIC JANEZ pa je z avtomobilom iste znamke prevozil preko 400.000 km. Tovarna OM šoferjev njihovih avtomobilov ne nagraduje niti ne daje pismenih priznanj.

JUSTIN SLAVKO je kot šofer osebnega avtomobila Peugeot prav tako dosegel preko 400.000 km brez večjih popravil. Tudi to je lep uspeh, res pa je, da je delo na tovornjakih težje in da morajo šoferji sami veliko bolj skrbeti za vzdrževanje. Prav zaradi tega so njihovi uspehi pomembnejši.

Ob vsem povedanem pa mislim, da ima ob doseženih uspehih naših šoferjev največ koristi delovna organizacija ALPINA kot lastnik avtomobilov in mislim, da bi vsaj pismena pohvala prizadetim delavcem bila v spodbudo pri nadaljnjem opravljanju njihovega dela.

Polde FILIPIĆ

paragrafi § § §

1. Vprašanje

Delovna organizacija me je štipendirala štiri leta, vendar z menoj ni sklenila pismene pogodbe. Sedaj, po končanem šolanju se ne mislim zaposliti v tej delovni organizaciji. Ali moram znesek izplačan v obliki štipendije vrniti?

Odgovor:

Kljub temu, da nimate pismene pogodbe, morate znesek vrniti, kajti v samopravnem splošnem aktu je verjetno urejeno tudi štipendiranje. Zavedati se morate, da ste pogodbo sklenili že s samim dogovorom, da vas bo delovna organizacija štipendirala. Pismena pogodba bi v tem primeru bila le v dokazne namene, kajti po sedaj veljavnem pravu pismenost za te vrste pogodb ni obvezna, zadostuje že ustna pogodba. Sodna praksa pravi: kadar s pogodbo o štipendiji ni dogovorjena določba, da je štipendist dolžan vrniti prejete zneske, kolikor ne dela pri dajalcu štipendije, lahko dajalec štipendije zahteva povračilo izplačane štipendije na podlagi neopravičene obogatitve. To pomeni v vašem primeru, da boste morali na zahtevo delovne organizacije vrniti sredstva, s katerimi ste obogateli, da ste se lahko šolali, na škodo premoženja delovne organizacije.

2. Vprašanje

Po očetovi smrti sva z bratom edina dediča. Vendar pa je oče napravil oporoko, v kateri je naklonil večji del premoženja bratu. Mislim, da ni ravnal pravilno.

Odgovor:

Po zakonu o dedovanju imajo dediči prvega dednega reda (hčere in sinovi in zakonski partner) pravico dedovanja po enakih deležih. Ker pa je vaš oče z oporoko izključil dedovanje po zakonu, velja dedovanje po oporoki, ki pa ne sme biti manjše kot je polovica zakonitega dednega deleža. Tako imate v vašem primeru pravico do polovice zakonitega deleža, to je do 1/4 zapuščine.

3. Vprašanje

Zakaj se mi sobote, kljub temu, da so v času dopusta proste, štejejo kot delovne?

Odgovor:

Letni dopust se praviloma obračunava v tednih tako, da se za vsak teden šteje šest delovnih dni, ne glede na to ali imajo delavci petdnevni ali šestdnevni delovni teden.

Delovni dnevi tako niso le nedelje in prazniki. Tako se morajo v število dni letnega dopusta delavcev, ki delajo s petdnevnim delovnim tednom vračunati tudi sobote ne glede na to, ali se v tej delovni organizaciji dela ali ne.

Vsa vprašanja v zvezi s pravno problematiko oddajte v nabiralnik ali INDOK.

Položaj žensk ni rožnat

Smo pred praznikom naših žensk — delavk, zato je prav, da osvetlimo položaj delavk v naši občini. Objavljamo bistvene rezultate ankete in na osnovi ankete zaključke preteklega, da bi se položaj žensk izboljšal.

Svet za družbeni politični položaj žensk je lani spomladi sklenil, da bo s pomočjo ankete poskušal dobiti podatke za oceno družbenoekonomskega položaja žensk v škofjeloški občini. Rezultati ankete, ki so sedaj pred nami, kažejo v kakšnih razmerah delajo ženske na delovnih mestih, kakšne možnosti izobraževanja ob delu imajo, kakšna je njihova izobrazbena struktura in kateri so tisti osnovni problemi, ki otežujejo vključevanje v družbenopolitično življenje.

Vprašalnik je izpolnilo 52 delovnih organizacij z 12.359 zaposlenimi, od katerih je 49% žensk oz. 6125. V 33 od anketiranih delovnih organizacijah je odstotek zaposlenih žena večji od 50.

ZAKAJ SO MOŠKI BOLJ IZOBRAZENI KOT ŽENSKE?

Zaposlenost žensk je torej domala tolikšna kot je zaposlenost moških. Vsi nadaljnji podatki pa kažejo, da njihov položaj v združenem delu ni enak položaju moških sodelavcev, kajti žene bistveno zaostajajo za moškimi po izobrazbeni strukturi, kar onemogoča enakovredno uveljavljanje v procesu združenega dela na vseh nivojih in v vseh oblikah.

Po dobljenih podatkih je v anketiranih delovnih organizacijah zaposlenih:

z visoko šolo — 137 moških in 79 žensk
z višjo šolo — 189 moških in 182 žensk
s srednjo šolo — 711 moških in 678 žensk
s poklicno šolo — 2757 moških in 1248 žensk
s končano OS — 657 moških in 1516 žensk
z nedokončano OS — 1804 moških in 2413 žensk

Rezultati zgovorno kažejo, da si je poklicno izobrazbo (PS, SS, višjo in visoko šolsko) uspelo pridobiti preko 60% zaposlenih moških in le 34% zaposlenih žensk. Razlika med visokošolsko izobraženimi delavci in delavkami je skoraj 100%, pri delavcih s poklicno šolo pa še večja.

Nimamo sicer podatkov koliko moških se izobražuje ob delu, med delavkami je takih 292. V primerjavi s 3929 ženskami, ki nimajo poklicne izobrazbe, je to komaj 7%, če pa upoštevamo, da od teh 292 žensk 127 študira na višjih in visokih šolah, je odstotek še nižji — le 4,2%. Ocenjujemo, da je delež žensk, ki nimajo poklicne izobrazbe (67%) odločno previsok in da so izgledi za izboljšanje izobrazbene strukture le-teh dokaj slabi.

DRUŽINSKE OBVEZNOSTI NISO MAJHNE

Najbrž nima smisla ponavljati že tolikokrat povedanih dejstev, da ženo obremenjuje družina bolj kot moža in da se razlika v nivoju izobrazbe pri ljudeh odraža v vseh sredinah in da se le-ta odraža v družbenopolitičnem položaju žensk nasploh. Menimo, da so ugotovitve, ki se nam ponujajo iz proučevane ankete, pravzaprav znane oz. le potrjujejo, da je položaj zaposlenih žensk v naši občini glede izobrazbene strukture nezavidljiv. Raje pogledimo kaj naše organizacije združenega dela store za ženske, da bi se le-te izboljšale, če so se zato kljub vsem opravkom z zaposlitvijo in domom le odločile.

Kljub veljavnemu družbenemu dogovoru o kadrovske politiki je od 292 le 193 ženskam uspelo za šolanje pridobiti študijski dopust, štipendije jih dobiva 15, za šolnino pa prispevajo OZD le 147 delavkam, kar je natanko 50% tistih, ki šolnino plačujejo.

ZAKAJ SE ŽENSKE NE ODLOČAJO ZA IZOBRAŽEVANJE?

Glede na to, da je starostna struktura zaposlenih žensk dokaj ugodna, saj je 625 mlajših od 20 let, 2180 delavk šteje 20—30 let, 1660 delavk šteje 30—40 let in le 1660 delavk je starejših od 40 let, bi mogli pričakovati, da se bodo v večji meri odločale za izobraževanje. Relativno visoki izdatki za šolnino in šolske potrebščine, pomanjkanje časa za obiskovanje rednih predavanj, posebno pa za pripravo na izpite pa pogosto onemogočajo še tako potrebno izobraževanje in željo po le-tem.

SE VELIKO JE MOŽNOSTI

Glede na to, da je 45,8% zaposlenih žensk mlajših od 30 let in le 27% starejših od 40 let je še veliko možnosti, da bi si zaposlene žene še pridobile manjkajočo splošno izobrazbo. Delavska univerza kot izobraževalna ustanova z organiziranjem raznih oblik izobraževanja in razne oblike dopisnega izobraževanja dajejo mnogokatero možnosti za študij ob delu. Ob tesnejšem sodelovanju z organizacijami združenega dela bi morali mrežo izobraževalnih možnosti še okrepiti oz. uskladiti s potrebami gospodarstva.

Zaposlenim ženskam bi bilo potrebno pomagati s prilaganjem delovnega časa in razporeditev predavanj izobraževanja ob delu. Ugotovitve ankete kažejo, da je 26,6% zaposlenih žensk oddaljenih od kraja zaposlitve več kot 5 km. Le-te se v odmoru 1—2 uri ne morejo vračati iz dela domov in zopet v Škofjo Loko, koder so običajno organizirane oblike šolanja

(tu niti niso upoštevane žene zaposlene v Zireh, Železnikih in Gorenji vas).

TUDI STANOVANJSKI PROBLEMI NISO REŠENI

Na vprašanje kako je s stanovanjskimi problemi zaposlenih žena smo izvedeli da približno 5% (291) le-teh nima stanovanja oz., da je njihovo stanovanjsko vprašanje nujno potrebno reševati. Zanimivo bi bilo primerjati ta podatek s potrebami po stanovanjih, ki jih zbira samoupravna stanovanjska skupnost.

KAKO PA ŽENSKE NA DELOVNIH MESTIH

Z anketo smo nadalje zbrali tudi podatke o zasedbi žena na vodilnih delovnih mestih. V naši občini je v času anketiranja 3 zaposlenih žensk delalo na vodilnih delovnih mestih, 87 pa na vodstvenih delovnih mestih.

ŽENSKE SO ŽE DRUŽBENOPOLITIČNO AKTIVNE ...

V samoupravnih organih in delegacijah za zbere družbenopolitičnih skupnosti pa sodeluje 912 oz. 15% vseh zaposlenih žensk. Poleg tega ima 442 oz. 7,2% zaposlenih žensk funkcije v družbenopolitičnih organizacijah — sindikatu, ZK in mladinski organizaciji. Ocenjujemo, da udeležba žensk v družbenopolitičnem življenju napreduje s čimer pa še ne moremo biti zadovoljni. Predvsem bi želeli opozoriti, da kar 22 organizacij oz. 42% anketiranih sploh ni odgovorilo na vprašanje kaj je vzrok relativno nizki udeležbi žensk v funkcijah v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah. Morda tem organizacijam oz. kadrovske službam le-teh ti vzroki sploh niso poznani.

20 organizacij pa je odgovorilo, da ženske ne odklanjajo sprejemanja funkcij v samoupravnih organih, delegacijah in družbenopolitičnih organizacijah. Organizacije, ki se odgovorilo o vzrokih odklanjanja funkcij niso izognile navajajo, da je zaposlena žena preobremenjena z gospodinjstvom, da je njeno stanovanje preveč oddaljeno (kar nam kažejo že prej navedeni podatki), da nima urejenega varstva otrok, da so družinske razmere vzrok družbenopolitični neaktivnosti. Najbrž se vzroki med seboj prepletajo, pomembno pa je ugotoviti, da ženam, če odklanjajo družbenopolitične funkcije, to delovanje ni mogoče zaradi prevelikih obremenitev doma in gospodinjstva, ne pa da se ne bi želele vključevati vanj.

30% ŽENSK SAMO REŠUJE VPRAŠANJE VARSTVA

Nadalje se je anketa poglobila dotaknila vprašanja problematike varstva otrok zaposlenih mater. Le 499 oz. 20% zaposlenih mater s predšolskimi otroki ima le-te v vzgojno varstvenih ustanovah. S takim stanjem ne moremo biti zadovoljni, kajti 1849 mater oz. preko 30% zaposlenih žena je obremenjeno s problemom, da same kakor pač vedo, znajo in morejo urejajo varstvo svojih predšolskih otrok. Seveda pa problem varstva z obravnavo varstva predšolskih otrok še ni izčrpan, saj so tudi šolarji potrebni varstva v času odsotnosti staršev, ki pa jim šole pogosto ne nudijo oz. ne morejo nuditi (na primer podaljšano bivanje).

Organizacije smo povprašali kaj menijo o vzrokih tako nizkega deleža otrok v organiziranem varstvu. Zopet je treba povedati, da kar 16 organizacij na to vprašanje ni dalo odgovora. Najbrž le-te ne menijo, da vzrokov ni, imajo pa premalo raziskane. Ne le premajhne zmogljivosti vzgojno varstvenih ustanov, ampak oddaljenost le-teh, od stanovanja je vzrok, da jih zaposleni starši ne morejo koristiti. Zato menimo, da kaže podpreti napore samoupravne interesne skupnosti otroškega varstva, da bi zgradili vrtnice tudi v vaseh, s čimer jih ne bi le približali zaposleni ženi, ampak tudi kmečki materi.

Iz kadrovske službe

Ob ustanovitvi novih TOZD OBUTEV Ziri z obratom Col, TOZD OBUTEV Gorenja vas in TOZD PLASTIKA Ziri ter reorganizacijo Delovne skupnosti skupnih služb (DSSS) so kadrovske službi naložene nove povečane delovne naloge, oziroma obseg dela. Za vsako TOZD in DSSS je potrebno vzpostaviti vso potrebno dokumentacijo in evidenco, ki služi za obravnavo znotraj posamezne TOZD, DSSS in delovne organizacije kot celote. Vse te podatke in evidence je treba urediti tudi za vse zunanje uporabnike, tako za uveljavljanje pravic, katerim je podlaga združeno delo, kakor tudi za potrebe raznih institucij v občini ter republiki.

V času od 15. januarja do 15. februarja so bile naslednje kadrovske spremembe. V TOZD Obutev Ziri so nastopili združeno delo sledeči: Marija Nagode v oddelku sekalnice ter Irena Likar, Karolina Bajec, Marta Zgavec in Cvetka Puc v obratu na Colu. Združeno delo je prenehalo Branku Istiniču iz oddelka sekalnice.

V TOZD Plastika sta nastopila delo Slavko Alojz Fortuna in Jancz Kumer.

V TOZD Obutev Gorenja vas ni bilo primerov nastopa delo, delo pa je prenehalo delavki Vidi Dolenc.

V TOZD Maloprodaja obutve je po vrnitvi iz JLA nastopil delo prodajalec Toplica Miloslavjevič v prodajalni I. Bgd. Ruža Daničič, poslovodja v prodajalni ALPINA v Dubrovniku pa je pronehala z delom.

V delovni skupnosti skupnih služb je nastopil delo Janez Luznar, ing. strojništva, ki se je vrnil iz služenja kadrovskega roka. Združeno delo pa je prenehalo Majdi Špiček, finančni referent v računovodstvu za TOZD MPM in Leandru Kavčiču, kontrolorju končnih izdelkov.

FA.

alpina
30
let
tovarne obutve ziri

razgovor za urednikovo mizo — razgovor za ure

na temo KAKO IZVAJAMO SREDNJEROČNI PLAN RAZVOJA KRAJEVNE SKUPNOSTI.

V razgovoru so sodelovali: Jože Bogataj — predsednik sveta KS Ziri, Peter Lukan — tajnik KS Ziri, Igor Pivk — direktor Remonta, Janko Jurca — predsednik KK SZDL Ziri, Julij Strlič — sekretar sveta ZK KS Ziri, Slobodan Poljanšek — ravnatelj OŠ Ziri, Vladimir Novak — predsednik DPO Svoboda Ziri, Miha Bogataj — predsednik komisije za šport pri KS Ziri.

Razgovor sta vodila Vladimir Pivk in Neško Podobnik, stenografske zapiske je pripravila Anuška Kavčič.

1. Lansko leto je KS pripravila srednjeročni plan razvoja KS Ziri. Kako ga uresničujemo?

- kanalizacija
- vodovod
- cesta
- trgovski center

Jože BOGATAJ:

Srednjeročni plan KS je zbir vseh srednjeročnih planov delovnih organizacij v kraju. To je del našega plana za srednjeročno obdobje 1975—1980. Drugi del zajema komunalno in ostalo ureditev KS, na kar se nanaša postavljeno vprašanje.

Ker je svet KS izhajal iz stališč, potreb in želja občanov, po drugi strani pa upošteval možnosti kako aktivi-

ke ob stalni kontroli in sodelovanju predstavnikov krajevne skupnosti. Po izdelavi elaborata o generalni in dokončni rešitvi kanalizacije v Zireh, se bomo odločili, kdo bo izvajal in kje bomo dobili kredite. Predračunska vrednost je 1 milijardo 200 milijonov din.

Naslednji problem, ki pa ga že uspešno rešujemo, je asfaltiranje cest. To poteka po predvidenem planu. Dosedaj smo uredili v glavnem ceste, ki so povsem v oskrbi KS in občine, potrebno pa je asfaltirati tudi ceste po posameznih vaseh, kjer prispevajo sredstva za asfaltiranje pribivalci sami, krajevna skupnost pa krije pripravljala in ostala dela.

2. Trgovski center: V tem bo pošta in trgovina, ki jo bo gradilo podjetje ABC. Za pošto je kupljeno zemljišče, izdelani so idejni načrti, ker pa želimo graditi tudi trgovino, smo naleteli na določene težave. Pošta utemeljuje zahtevo po samostojni zgradbi, mi pa si prizadevamo, da dobimo enotno stavbo, ki naj bi se prilagajala funkcijam posameznih uporabnikov. O tem se sedaj pogovarjamo. V kratkem bo ponovni sestanek med predstavniki pošte in ABC. V želji, da tudi trgovina dobi svoje zemljišče in lokacijo, je v odkupu Strojčeve hiše. V to se vključuje tudi krajevna skupnost kot posrednik in pobudnik, da se zadeva čimprej uredi.

Da je krajevna skupnost res iniciator in pobudnik gradnje tega trgovskega centra, lahko pove tudi podatek, da sta svet KS in zbor delegatov zagotovila celo stanovanje lastnikom Bačnarjeve hiše za obdobje 2 let, da se bo zadeva čimprej uresničila.

3. Na področju zdravstva pa so načrti takile: V letu 1977/79 se predvideva izgradnja lekarne. Gradnja zdravstvene postaje pa se predvideva v letih 1980/82.

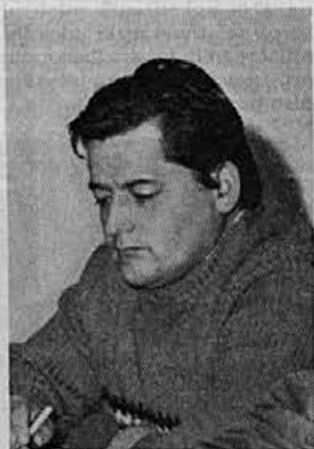
Da bi se ta zadeva čimprej in na najbolj primeren način izpeljala, je krajevna skupnost organizirala sestanek predstavnikov vseh prizadetih delovnih organizacij v Zireh, na katerem je bila dana pobuda vsem delavskim svetom delovnih organizacij, da obnavljajo dosti problematično vprašanje zdravstvene in lekarniške postaje. Delavski sveti delovnih organizacij v KS Ziri, naj bi odobrili potrebna sredstva za nakup zemljišča. V ta namen je svet KS pripravil osnutek samo-

upravnega sporazuma, ki bo v naslednjih dneh dan v obravnavo, dogovori so stekli tudi z lastniki zemljišča, ki so pristali, da bodo zemljišče prodali. S tem bomo tudi omogočili zdravstvenemu domu Kranj, TOZD Skofja Loka, da bodo svoje načrte čimprej začeli uresničevati.

2. Kakšni so operativni in finačni problemi KS

Peter LUKAN:

V drugi polovici 1976. leta je KS Ziri dala, oziroma prenesla vse svoje dejavnosti komunalnega pomena na Remont — gradnje Ziri.

Tako se bo dejavnost sveta KS Ziri lažje usmerila na njegovo pravo poslanstvo, t. j. politično in samoupravno organiziranje krajanov, da smotno razrešijo družbena vprašanja.

Svet KS kot izvršilni organ zbora delegatov ima vrsto raznih komisij in odborov, ki jih je treba voditi in jim pomagati, da delujejo po navodilih in potrebah ter da dajejo stvarne predloge za delo. Njihovo delo se je v zadnjem času še bolj poglobilo in so postali glavi v organizaciji dela kot npr.: gospodarska komisija, odbor za ljudsko obrambo, socialno varstvena komisija, komisija za šport, itd.

Skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami morajo pomagati vsem delegacijam, da se redno sestajajo in sklepajo ter dajejo predloge v krajevnem in občinskem merilu. Vse to pa je še mlado, lahko rečemo še v povojih in smo zato naleteli tudi na razne težave kot so: nerazumevanje nalog, neprihajanje na seje, pomanjkanje sredstev, odstopanje delegatov, itd.

Vse to pa je tudi združeno s finačnimi in administrativnimi problemi, ki pa jih skušamo vsakodnevno reševati.

Neško PODOBNIK:

Kaj bi priporočili občanom, na kakšen način naj bi se vključili v reševanje problemov kraja, da bi jih boljše in pravočasno reševali?

Jože BOGATAJ:

V samoupravni začetnosti ugotavljamo, da nismo še zreli in da gledamo še preveč na koristi, res pa je, da v tej samoupravni skupnosti tudi uresničujemo željo, da bi bi-

lo življenje v našem kraju čim boljše. Tisti, ki se profesionalno ali vultersko ukvarjamo s tem, občutimo premajhno zainteresiranost občanov za te dejavnosti.

Takrat ko je treba nekaj izvršiti in takrat ko mora krajan prispevati določena sredstva, često zamre pripadnost krajevne skupnosti. Drugače je takrat, kadar krajan meni, da je krajevna skupnost dolžna nekaj dati.

Po eni strani je tudi krajevna skupnost kot celota dolžna občanom tudi nekaj dati, po drugi strani pa so občani dolžni krajevni skupnosti v to tudi prispevati. Moram reči, da nimamo več problemov z zbiranjem sredstev po samoupravnih sporazumih in je ta način že kar zaživel. Zaživel je tudi zbiranje sredstev, ki so namenjena za določeno akcijo (medsebojni dogovor). Problem pa se pojavlja v takih primerih, ko določen del kraja uredi npr. priključek na kanalizacijo in s tem lastniki ne pridobijo nič novega, s tem le onemogočijo, da bi se širil smrad.

Ker pa krajan s tem ni dobil nič novega, tudi ni pripravljen prispevati določenih sredstev.

Julij STRLIČ:

Kadar so krajan neposredno zainteresirani za neko stvar, bodo vsi takoj sodelovali in prispevali tudi določena sredstva. Težje je, ko se krajanu ne bo bistveno izboljšal položaj in nanj ne bo neposredno vplival, takrat pa skuša to stvar odbijati.

Tu se še kaže premalo kolektivnosti.

3. Kako se Remont vključuje v urejevanje komunalnih zadev v Zireh?

Igor PIVK:

Trenutno delamo na pripravi del pri vodovodu in kanalizaciji. Kmalu bomo zvedeli tudi predračunske vsote. Naša delovna organizacija je zainteresirana, da se to čimprej uredi. Sedaj imamo do-

volj delavcev in bi to lahko hitro uredili. Mi bomo lahko opravljali manjša dela, za večja dela pa smo premajhni in bomo morali to zaupati drugim.

Urejen je tudi odvažanje smeti, vendar se bo kmalu pojavil problem prostora.

Glede pokopališča še ni vse urejeno, ker še ni prišlo do

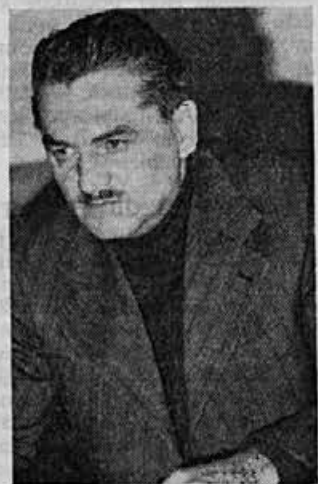
odkupa vsega zemljišča, zato bo lokacija nekoliko spremenjena. Napraviti pa bo potrebno tudi geološke raziskave tal. Glede montaže števec za vodo, je delo spet steklo. Težave smo imeli pri dobavljanju teh števec, ker jih je INSA iz ZEMUNA zaradi pomanjkanja materiala prenehala izdelovati.

Sedaj, ko smo jih dobili, bomo poskrbeli, da se bodo čimprej zmontirali. Računamo, da bo ta akcija izvršena v prvem polletju letošnjega leta. Poudariti pa moram, da imamo prav pri vgrajevanju včasih težave s strankami, ki ne pripravijo vsega, da bi našli delavci lahko hitro vgradili števec. Norma za montažo je dve uri, tako pa traja dalj časa in stranke nečejo plačati. Poudarjam tudi to, da so bile stranke vedno pravočasno obveščene o montaži.

4. Kako ocenjujete delovanje DPO v Zireh ter angažiranost subjektivnih sil pri oblikovanju sodobne KS?

Janko JURCA:

Smatram, da so družbenopolitične organizacije sodelovale s krajevno skupnostjo

zelo enotno pri sprejemanju tega srednjeročnega plana od leta 1975—80 in ga tudi vsestransko podpirajo, da se izvaja po predvidenih načrtih.

Mnenja sem, da je plan realno postavljen, dotok sredstev je kolikor toliko zajamčen s samoupravnimi sporazumi. V delo KS pa je premalo vključena mladina, poudarjam pa, da ne po svoji krivdi, ampak po krivdi nas samih. Pri krajevni skupnosti imamo kolegij, na katerem se dogovarjamo o splošni problematiki kraja in je zelo pripomogel k dogovarjanju.

Drugi pozitivni dejavnik v Zireh je tudi kolegij direktorjev, na katerega so vabljeni tudi predstavniki DPO, in tudi tam mladine ni zraven. Dobro bi bilo, da bi mladini več zaupali. Predstavnik mladine mora biti vabljen tudi na kolegij KS ali na kolegij direktorjev, kadar se razpravlja o problematiki kraja.

Nekaj primerov je bilo, da smo mlade zadolžili po liniji SZDL s konkretnimi nalaganji, njihče nam nikoli ni odklonil, uspešno so sodelovali

rati ustrezna finančna sredstva, ki naj bi zadovoljila te potrebe, ugotavljamo naslednje. Na osnovi samoupravnih sporazumov, ki smo jih sprejeli v letu 1975—1976 je plan stroškov KS v letu 1976 450 starih milijonov din.

Kaj lahko naredimo s temi sredstvi?

Lahko računamo tudi na letni porast dohodka 3—5%. Mi smo ga planirali za 12% in v letu 1980 dobimo zbrana sredstva za potrebe KS v višini 550 milijonov starih din.

Zastavili smo si naslednji vrstni red dejavnosti:

1. Komunalni problem:

Večina teh stroškov nam še ni znanih, približna investicija pa bo verjetno znašala okrog 80 — 100 milijonov. Največ sredstev bo namenjeno za kanalizacijo. V februarju je svet KS potrdil delo in priprave za generalno rešitev kanalizacije v Zireh in sicer, da nam to izdela TOZD Komunalna Tehnik iz Skofje Lo-

razgovor za urednikovo mizo — razgovor za ured

povsod, kjer smo jih vključili. Mladinci iz Zirovskega vrha so nam lahko za zgled, ki ga je treba podpreti.

Aktivnost DPO nikakor ni slučajna, zato ker se je KK SZDL pri novi politični in delegatski vsebini prizadevala, da je vključevala zastopnike vseh organizacij in je že takrat vključila kar največ mladih, vsekakor pa še premalo. Gledali bomo, da bomo pri bodočih volitvah vključili še več mladine.

Mladina je dobila dosedaj premalo konkretnih nalog. Mladina v Zireh je pripravljena delati, treba bi bilo določiti samo konkretne predloge in zadolžitve.

Poudaril bi, da zavest krajanov Zirov še ni na tako nizki ravni, da ne bi dobili od njih nič podpore, ljudem je treba le dokazati, da gre za njihovo korist in izboljšanje kraja, v katerem živimo.

Vsaka akcija, ki pa ni prikazana za dobrobit kraja, pa bo težje uspela, tu se kažejo posebni odpori.

Sredstva, ki se bodo ustvarjala v kraju, je treba oploditi s krediti in voditi tudi nadzor nad njimi, da se bodo koristili v tiste namene, kot je bilo zamišljeno.

Poudaril bi še to, da gre za zasluga za večjo aktivnost največ svetu krajevne skupnosti, saj je prav on začel s pobudami za samoprispevke, samoupravne sporazume, delovne sobote, itd. Uspehi teh akcij pa se že kažejo.

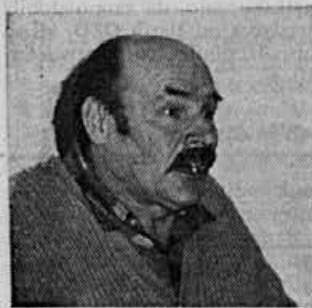
5. Kakšna bi po vašem mnenju morala biti vloga Zveze komunistov v uresničevanju srednjeročnega plana kraja, da bi plan uresničili?

Julij STRLIČ:

Naj na kratko odgovorim na to obširno vprašanje. ZK je dolžna, da sodeluje v vseh razparvah okrog postavljanja srednjeročnega plana kraja in tudi oblikovanju vseh sklepov za ta plan.

Za uresničevanje začrtanega plana pa se mora nato prav tako boriti delovno članstvo.

Važno je seveda, da so stvari realno postavljene, z druge strani pa, da so te stvari na-

to tudi točno določene. Člani ZK so dolžni, da enotno nastopajo v boju za izvršitev teh programov, predvsem s tolmačenjem programske politike, z druge strani pa tudi v izvrševanju teh nalog. Tukaj ne moremo govoriti, da smo idealni, vendar borimo se v tej smeri in smatram,

da je dosežen napredek in da tudi tu uspehi ne bodo izostali.

Menim, da se bomo v bodočnosti morali bolj prizadevati, za obveščanje krajanov o vseh akcijah.

Delegatska baza je o akcijah preslabo informirana, velikokrat nastopijo nasprotna mišljenja.

Ce bomo uspeli ustpostaviti ustrezen sistem informiranja, potem bo tudi manj opozicijskih izpadov. Odločanje v SIS v delegatski bazi je zelo skromno. Velikokrat je problem tudi v sklepčnosti sej teh delegacij, naj si bo v krajevnem ali občinskem merilu.

V prihodnjem letu bodo volitve delegatov v vse organe in skupščine, zato mora že danes postati naša naloga, da se aktivno vključimo v pripravo in evidentiranje kandidatov, ki bodo zastopali naše skupne interese.

6. Kdaj in pod kakšnimi pogoji lahko upamo, da bomo v Zireh imeli celodnevno šolo in osnove za usmerjeno izobraževanje?

Slobodan POLJANŠEK:

— Usmerjeno izobraževanje:

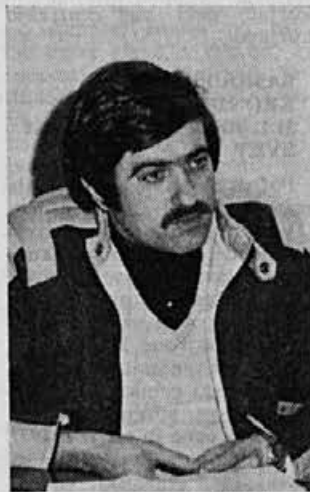
Verjetno veste, da je bila izdelana študija za načrt usmerjenega izobraževanja, v kateri je točno določeno, kakšni centri naj bi se formirali po posameznih občinah. V naši občini računamo, da bi zgradili center usmerjenega izobraževanja iz sredstev prispevka vseh občanov. (od 7% prispevka za stanovanjsko gradnjo, 1% za usmerjeno izobraževanje).

V tem objektu bi bil formiran center za kovinsko stroko. Prav okrog tega je bilo veliko dilem, kakšni profili poklicev naj bi se izobraževali v občini. (lesna smer glede na Jelovico, tekstilna smer — glede na Šešir, Gorenjsko predilnico, itd.) Vendar je na koncu prevladalo mnenje, da je za našo občino najbolj perspektiven poklic — kovinar. Za sedaj je planirana gradnja tega objekta, ki bo zahtevala tudi precej finančnih sredstev in zbrana sredstva na ta način ne bodo zadoščala in bo treba poseči po dodatnih virih.

Glede na to, da v naši krajevni skupnosti nimamo srednjega šolstva, imamo pa poklicno šolo čevljarke smeri, našo krajevno skupnost ta načrt zadene nekoliko manj. Velik problem, ki še ni rešen je ravno s šolanjem čevljarkega kadra. V Kranju si zelo prizadevajo za gradnjo takega centra. Glede na to, da v Zireh že razpolagamo s primernimi prostori, delavnici in celo z dijaškim domom, prevladuje mnenje, da bi se za osnovni poklic »čevljarja« še vedno lahko izobraževali v Zireh, srednj šolo pa bi še vedno obiskovali v Kranju, kjer bi bil organiziran še študij na višji stopnji. Seveda tega ne smemo vzeti

za dokončno, spremembe so še možne.

Predvsem pa bi morali težiti za tem, da se poklicna šola ohrani v kraju, ker bi bile v nasprotnem primeru posledice za Alpino verjetno precej velike.

— Glede celodnevne šole pa tole:

Vsi poznamo projekt, katerega prva faza je že realizirana in vemo, da je pred nami spet odločitev za podaljšanje samoprispevka in prav od te odločitve je odvisna realizacija celotnega projekta in uvedba celodnevne šole.

Upravičeno je mnenje, da naša družba še ni tako bogata, da bi se tega lotili, vendar je treba to čimprej uresničiti.

Spet se je treba najprej ozreti na materialne možnosti. Če hočemo začeti s celodnevno šolo, je treba uvesti enoizmenski pouk. V ta namen rabimo več učilnic, in večnamenski prostor. To pa je zajeto v tem drugem projektu. Investicija bi predstavljala približno 3/4 dosejanje, seveda je tu še vprašanje izgradnje športnega stadiona, ki tudi sodi v okvir celodnevne šole.

Glede na sredstva je za realizacijo tega projekta 5 let premalo. Kaj storiti je seveda vprašanje.

Mislim, da stvari ne smemo pustiti nekje na pol poti, ampak je treba vztrajati, iti do konca in tudi podaljšati samoprispevek.

Tukaj je še drug problem, ki nam lahko onemogoča realizacijo tega projekta. V naši občini se govori, o tem, da bi bili po letu 1980, ukinjeni vsi lokalni samoprispevki in da bi za vse imeli skupen samoprispevek. Akcija je vsekakor koristna, vendar se pri tem pojavi bojazen, da bodo lokalni plani nekoliko odri-njeni.

Pravijo, da je treba upoštevati tudi druga področja, kjer je problem še bolj pereč.

Vendar imajo vse osnovne šole boljše startno osnovo kot naša. Mi nimamo tistega, kar je bistveno za celodnevno šolo.

Ce bomo hoteli imeti celodnevno šolo, bomo to morali zgraditi.

Samoprispevek bo vsekakor potrebno peljati naprej, mislim, da se je tudi zaupanje v to akcijo že obrestovalo. Tudi politična klima za podaljšanje samoprispevka se zdi ugodna.

— Glede kadrov bo nekoliko lažje. Ze v naslednjem šolskem letu marsikoga ne bomo mogli sprejeti, ker so delovna mesta zasedena.

7. Ugotovljamo, da je kulturna dejavnost pomemben člen pri oblikovanju socialistične osebnosti. Kaj načrtujete, da bi to dosegli?

Vladimir NOVAK:

Perspektiva delovanja DPD Svoboda je pomembno vprašanje naše stvarnosti, saj mora postati osrednja kulturna organizacija, ki bo združevala različne ljudi. To pa bomo dosegli le z najširšo družbeno podporo. Žal pa do sedanja praksa kaže, da zato ni posebnega zanimanja. »Svoboda« ne sme biti izolirana, ker tako ne more postati nosilec kulturnih dejavnosti. Žal ugotovljamo, da moti napredno delovanje amaterske kulture predvsem nepovezanost med tistimi, ki mladino vzgajajo v osnovni šoli in med tistimi, ki naj bi jo vodili v kulturnem udeleževanju tudi kasneje.

Ze leta ugotovljamo, da v naše vrste težko dobimo ljudi, ki bi lahko bili mentorji še težje pa dobimo mladino, ki naj bi nadaljevala bogato kulturno tradicijo.

Pri omenjenih finančnih in kadrovskih možnostih kljub temu skušamo delati predvsem na igalskem področju. Glavna ovira pa je trenutno prepotrebna adaptacija odra in ogrevanja. Kljub navedenim težavam pa mladinska sekcija pripravlja predstavo, predvideva pa se tudi uprizaritev dramske sekcije odraslih.

Likovna sekcija bo pripravila ob življenjskem jubileju Jožeta Peterlnja — Mausarja, retrospektivno razstavo. V okviru možnosti bomo sodelovali tudi pri organizaciji proslav v sodelovanju z odborom za proslavo pri SZDL.

8. Zdrav duh v zdravem telesu je staro reklo. Ali mislite, da smo dobili v Zireh z

novo telovadnico tudi novega duha?

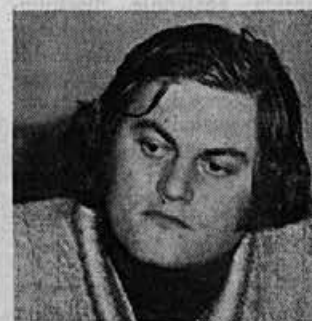
Miha BOGATAJ:

Žal ne. Vsaj ne v tej meri, kot je bilo upati ob začetnem navdušenju. Vendar moramo priznati, da krivda ni le na uporabnikih, temveč predvsem tistih, ki naj bi bili v telesni kulturi izvajalci.

Komisija za rekreacijo in šport pri KS Ziri ima v načrtu organizirati rekreacijska tekmovanja v panogah, ki jih je možno izvesti (košarka, odbojka, namizni tenis, nogomet, balinanje, kros itd). Seveda bo potrebno sodelovanje klubov in društev. Del tekmovanj bi bil izveden že v zimskem času, vendar je nastopil zastoj ob spremembah v telesni kulturi — možnost (organiziranost, nosilci in financiranje) bo kljub prizadevanju TTKS v javni razpravi šele v teh dneh.

Vendar pa sama tekmovanja niso bistvena. Gre bolj za rekreacijo, za katero pa sedaj imamo pogoje. Skriplje le na organizaciji, ki je zadolžitev TVD Partizan. Škoda je da se ni izkoristilo začetno navdušenje krajanov za rekreacijo in res množičnega obiska primerno organiziralo. Organiziranih skupin je sicer že nekaj (odbojka, ženska rekreacija), prihaja pa do nepotrebnih sporov med uporabniki telovadnice, saj ni pravega vodstva, pojavlja se tudi finančni problem, saj je ob mesecu račun za TVD Partizan precejšen in Partizan tega sam ne bo zmožel. Rešitev vidimo v povezavi s sindikati in zaposlitvi profesionalnega rektorja. TTKS je pripravljena zagotoviti polovico potrebnih sredstev, drugo polovico pa bi morala zagotoviti krajevna skupnost Ziri s svojimi OZD. Finančno bi najbrž hitro rešili problem, veliko težje bo s strokovnjakom.

Komisija, ki si je pred kratkim ogledala telovadnico, je bila prisiljena prepovedati branje žoge zaradi nekontroliranih udarcev posameznikov. Oprema in izvedba ostalih telovadnic to mogoče res dopušča, tu pa so posledice takih podvigov očitne.

Ugotovimo torej lahko, da je bilo premalo storjenega za zdravo telo, da pa, vsaj pri nekaterih posameznikih, nismo uspeli ničesar storiti za zdravljenju duha. Tistega starrega namreč — saj je tako vse naše — pa zato ni škoda.

Samoupravna kronika — samoupravna kronika — samoupravna kronika — samo

25.1. DELAVSKI SVET TOZD Proizvodnja

Za izboljšanje delovnih pogojev v šivalnici se izdelata dva prototipa kabin z ustrezno ventilacijo in se preizkusita, če bi se pokazali pozitivni rezultati je potrebno izdelati še več takih kabin iz pleksi stekla in še naprej delati na čimboljši rešitvi tega problema.

Delavski svet soglasno potrudi planski cenik za leto 1977.

Potrudi tudi delovni koledar za leto 1977.

Ker sta se v tem letu konstituirali dve TOZD in sicer TOZD Plastika in TOZD Obutev Gorenja vas in imata svoj delavski svet, sedanji člani TOZD Proizvodnja, ki prihajajo iz Gorenje vasi in oddelka Plastike, ne bodo več zastopani v tem delavskem svetu, torej ne bodo več mogli biti člani DS TOZD Proizvodnja žiri.

Delavski svet je soglasno potrdil predlog, da se sedanja TOZD Proizvodnja žiri, preimenuje v TOZD Obutev žiri.

Potrudi se nakup stroja za obrezovanje in stiskanje podplatov ter zgornjega usnja pri flex šivani izdelavi.

V breme izrednih izdatkov podjetja se odpiše DM 1.620.— za 1080 parov licenčne pristojbine in

din 5.146,50 po fakturi 5032 za prepozno izgotovljene vzorce, ki jih nismo mogli cariniti.

Odpiše se stroj za navlačenje tip U3 ANRIAN BUSCH, ker je že zastarel.

V zvezi z obravnavo zahtevka za varstvo pravice Šubic Dominika je DS soglasen, da ni pristojen za rešitev tega problema in da mora tov. Šubic vložiti tožbo za žalitev časti pri pristojnem sodišču.

25.1. Komisija za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti

Komisija za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti je na svoji prvi letošnji seji dne 25. 1. 1977 obravnavala 15 primerov domnevnih kršitev delovnih obveznosti in izrekla naslednje disciplinske ukrepe:

Ukrep javni opomin je bil izrečen Antonu Tavčarju zaradi vinjenosti na delu in neupravičenosti izostanka.

Komisija je izrekla deset opominov in tri ustne opomine, predvsem zaradi zamujanja na delo. Enega delavca je komisija, zaradi majhne pomembnosti kršitve delovne obveznosti, oprostila očitane kršitve.

27.1. DELAVSKI SVET TOZD PLASTIKA

V zvezi z obravnavo zahtevka za varstvo pravice Kajnc Marjana je delavski svet sprejel sklep, da se potrudi sklepa komisije za ugotavljanje

nje kršitev delovnih obveznosti, s katerim se Kanjč Marjanu izreka javni opomin.

Popravi se odstotek režije za TOZD Plastiko in sicer na 299 %.

Delavski svet soglasno potrudi predlagani planski cenik za leto 1977.

Nabavi se risalna deska za potrebe oddelka orodjarne.

Glede delovnih oblik velja za določena delovna mesta, da jo delavec lahko zamenja po potrebi.

17. 31. 1. Odbor za medsebojno razmerja delavcev v združenem delu

V enomesečnem obdobju je odbor za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu imel 2 redni seji, 14. in 15. sejo.

Na 14. redni seji, ki je bila 17. januarja 1977 je odbor obravnaval o potrebah delavcev v I. polletju 1977, prijave na objavljeni delovni mesti za vodjo skupine za modeliranje smučarske obutve in saldakontistov TOZD MPM ter reševal druga aktualna vprašanja. Odbor je pri tem sprejel naslednje sklepe. Potrdil je potrebe po delavcih za TOZD OBUTEV žiri, TOZD Plastika in TOZD Obutev Gorenja vas v I. polletju 1977. Ob analizi ostalih potreb je odbor sprejel sklep, da se objavijo prosta delovna mesta: samostojni konstruktor za TOZD Plastika in administrator v TOZD Plastika, expeditor za proizvode plastike v skladišču gotovih izdelkov, korespondent v referatu za social. zavarov. ter devizni referent v uvoznem oddelku. Ob obravnavi prijav na prosti delovni mesti je sprejel na delovno mesto vodja skupine za modeliranje športne obutve Antona Tavčarja, za saldakontista v TOZD MPM pa razporedil Fančič Vidmar. Ob vloženi prošnji za združeno delo je odbor pozitivno rešil prošnje tistim prosilcem, za katera so pod prvo točko bile nakazane potrebe po delavcih.

Odbor je rešil tudi izjavo Istenič Branka za prenehanje dela. Delavki Francki Gantar je odobril 4-urni delovni čas za dobo, dokler bodo obstojali za to upravičeni razlogi. Odbor je obravnaval še nekatera druga vprašanja in o njih ustrezno rešil.

15. redna seja Odbora za medsebojna razmerja je bila dne 31. januarja 1977. Na tej seji je odbor pregledal prijave kandidatov na objavljenih delovnih mestih in prošnje za združeno delo. Odbor je sprejel sklep da se na objavljenih delovnih mestih razporedijo: Mlinar Peter na delovno mesto samostojni konstruktor, Irena Mlakar za administratorja v TOZD Plastika, Miluška Poljanšek za časovno za deviznega referenta, Janeza Arharja za expeditorja za proizvodnjo plastike, ter Nada Jereb za korespondenta v referatu soc. zdravstven. zavarovanja. Odbor je

pregledal vložene prošnje in sklenil da se za obrat Col sprejmejo 4 delavke, ostale prošnje pa rešil v skladu s potrebami po delavcih. Zaradi razporeditve delavcev je odbor sklenil, da se interno objavita delovni mesti: samostojni obratni mehanik in kurjač peči za centralno kurjavo.

SAMOUPRAVNA KRONIKA 31.1. SKUPNI DELAVSKI SVET

Potrudi se zapisnik prejšnje seje.

Vinko Bogataj se razreši dolžnosti predsednika skupnega delavskega sveta.

Za začasnega predsednika skupnega delavskega sveta se imenuje Tone Možina.

Soglasno se potrudi predloženi planski cenik.

Potrudi se sprememba komisije za cene in od 1. 2. 1977 dalje deluje v naslednji sestavi: Jaka Bogataj, Vinko Bogataj, Iva Sobočan, Stjepan Novoselec, Anton Klemenčič.

Potrudi se prodajni pogoji zaradi spremembe prometnega davka.

TOZD proizvodnja naj za leto 1976 obračunava amortizacijo tudi od že amortiziranih osnovnih sredstev, t. j. obračunava naj podaljšano amortizacijo.

TOZD proizvodnja naj za leto 1976 v smislu čl. 21 Zakona o revalorizaciji osnovnih sredstev in sredstev skupne porabe uporabnikov družbenih sredstev Ur. l. SFRJ 32/75 ne izvrši revalorizacije osnovnih sredstev pri katerih znaša razlika med tržno ceno in knjižno vrednostjo od vključno 10 %.

TOZD proizvodnja naj v smislu Zakona o amortizaciji osnovnih sredstev temeljnih organizacij združenega dela stornira amortizacijo nad predpisano stopnjo za din 3.000.000.— (za tri milijone din).

Pogostitev upokojencev v lastni kuhinji koncem decembra 1976 v znesku din 9.750.— naj se krije iz sklada skupne porabe — redni račun.

V bodoče je potrebno k pogostitvi povabiti tudi upokojence iz TOZD Maloprodaja mreže.

Po zakonu o investicijski dokumentaciji DS

1. soglasno odobri sredstva za izvedbo pripravljanih del za investicijo,

2. Na podlagi izvršenih pripravljanih del se odobrijo sredstva za izdelavo investicijskega programa. Odobrijo se tudi sredstva za izvedbo pripravljanih del za Kraigherjevo ploščad in sredstva za izdelavo investicijskega programa za Kraigherjevo ploščad.

3. Za TOZD Obutev Gorenja vas se odobrijo dodatna finančna sredstva za ureditev dovodne poti in razširitev in ureditev hidrantnega omrežja okrog obstoječih objektov.

4. Za obrat Col pa se odobrijo sredstva za preureditev proizvodnega prostora in sanitarij ter za dokup zemljišča, ki je predviden za gradnjo proizvodne hale.

Zapisniku komisije za nagrajevanje in gradivo, ki ga je obravnaval delavski svet se vpiše izpuščeni sklep, da se pri trdopodloženih planinskih čevljih doda delavkam do 10 % na težino dela.

Potrudi se vpis novih ali spremenjenih delovnih mest v Sporazum o delitvi sredstev za osebne dohodke.

Potrudi se delovni koledar za leto 1977.

Širši kolegij se zadalži, da problematiko v zvezi s proizvodnjo temeljito prediskutira, predvsem vprašanje plana in fizična možnost, odgovornost, usklajenost, škart.

Širši kolegij je zadolžen, da tiste odgovorne ljudi, ki z zavestjo ali drugače ne opravljajo svojih obveznosti, kliče na disciplinsko odgovornost, predvsem pa je treba te ukrepe zaostri.

Delavski svet apelira tudi na osnovno organizacijo ZK, da te stvari podrobneje obravnava.

Komisiji za nagrajevanje je treba posredovati diskusije, ki se tičejo razmerij pri nagrajevanju in problematiko normiranja.

Nadalje je delavski svet sprejel:

— Samoupravni sporazum o financiranju programa razvoja PTT prometa za obdobje 1976—1980

— Prečiščeno besedilo samoupravnega sporazuma o

ustanovitvi posebne izobraževalne skupnosti za usnarjsko predelovalno stroko

— Samoupravni sporazum posebne izobraževalne skupnosti za blagovni promet.

Prošnja gradbenega odbora Breznica za pomoč pri izgradnji vodovoda, se obravnava na naslednji seji, po sprejetju zaključnega računa.

Prošnja KS Poljane za odobritev sredstev za gradnjo TV pretvornika se prepušča v obravnavanje DS TOZD Gorenja vas.

Delavski svet pooblašča Viktorja Zaklja, šefa splošno organizacijskega sektorja in šefa marketing sektorja Tomaža Koširja, da podpisujeta v odstotnosti direktorja vse listine, ki jih je pooblaščen podpisovati direktor, razen listin finančnega značaja, ki jih sopolpisujeta. ANICA OBLAK — vodja finančne službe, sopolpisuje listine finančnega značaja, v odstotnosti šefa finančno-računovodskega sektorja.

Tov. Angelca Filipič se imenuje na delovno mesto referent za delovna razmerja, ki ga je zasedala pred razporeditvijo na DM V. d. vodje kadrovske službe.

Iz sklada skupne porabe se odobri sredstva za obdaritev žena ob osmem marcu.

Osnovni organizaciji sindikata Alpine se odobri dotacija v znesku din 3300.—

Iz sredstev, ki so bila predvidena za novoletno praznovanje otrok, se odobri 1000.— din za vrtec žiri, 700.— din Osnovni šoli žiri in 1000.— din vrtcu v Gorenji vasi.

Zdravje je neprecenljivo

IZVLEČEK IZ POROČILA O DELU ODBORA ZA NABAVO APARATURE ZA ZGODNJE ODKRIVANJE RAKA NA DOJKI

Iniciativa za akcijo za nabavo rentgenske aparature za zgodnje odkrivanje raka na dojki je stekla v letu 1975. V to akcijo se je vključilo preko 60.000 delavcev Gorenjske. Akcija zbiranja prostovoljnih finančnih sredstev je presegla vsa pričakovanja, saj so se v velikem številu (preko 3.500)

vključili v to akcijo individualni obrtniki, kmetje, upokojenci in tudi delavci sami z dodatnimi prostovoljnimi prispevki, direktno nakazovali sredstva na zbirni račun.

Zbrana finačna sredstva so že dosegla vsoto 2.124.82 dinarjev, kar predstavlja 62 odstotkov zbranih sredstev. To nam zagotavlja plačilo nabavne vrednosti obeh aparatov. Za plačilo uvoznih carinskih in instalacijskih stroškov pa pričakujemo, da bomo dobili sredstva od tistih OZD, ki še niso izpolnile svojih obveznosti.

Pregled zbranih sredstev po občinah je naslednji:

Občina	Skupni znesek zbranih sredstev	Stanje 15. dec. 1976	
		Štev. zaposl.	žensk v %
Kranj	1.055.398,85	36,74	75,43
Radovljica	219.950,00	19,39	36,92
Jesenice	274.153,00	19,19	53,11
Tržič	182.500,00	33,24	62,16
Škofja Loka	392.380,20	30,05	62,76
SKUPAJ	2.124.382,95	29,14	61,14

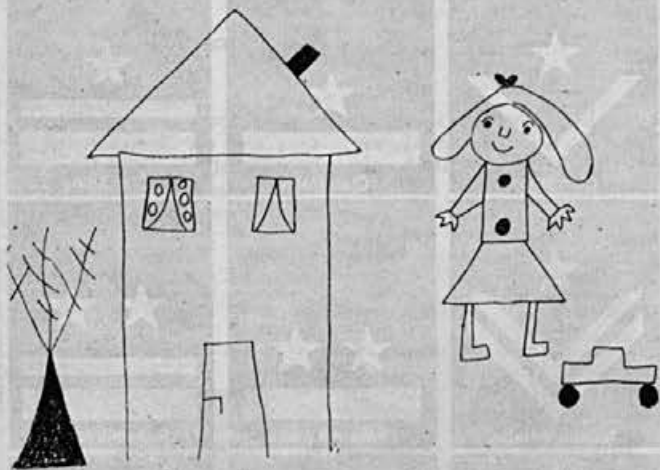
Zaključimo lahko, da akcija teče po planu in da bosta aparata za 8. marec 1977 usposobljena za delovanje.

Predsednik odbora:
Viktor ERZEN

Otrok naj riše po svoje

(Nadalj. iz prejšnje številke)
V obdobju od 3.—4. leta starosti boste pri Juretu že opazili novost. Jure vam bo razložil, kaj je narisal. Velik krog s čudno črto bo muca, malo večji krog s čudnimi rokami in nogami pa vi sami. Vendar ne bodimo preveč strogi in ga ne zavračajmo pregrobo, če sami te podobnosti ne vidimo. Poslušajmo malčkovo razlago o

o tem, kaj je narisal. To vam ne bo vzelo preveč časa in bo vaše pospravljanje končano le nekaj minut kasneje, otroku pa bo vaše zanimanje pomenilo spodbudo za nadaljnje delo.
Če bomo pozorni, bomo opazili, da je naš umetnik vedno boljši v svojih umetninah. Opazili bomo tudi nekaj novega v obdobju od 4.—5. leta starosti.

Jure nam bo vnaprej povedal, kaj bo narisal: muco, ki je vzela otrokom copatke ali kužka. Seveda tudi tu ne bo šlo brez težav in v začetku ne bo in ne bo pravega uspeha. Kuža ima debel trup in prekratke noge. Veliko bolj je podoben pujsku kot psu. In muca? Tudi muca ni najbolj podobna mucii. Bolj nas spominja na zajčka s predolgimi ušesi. Tudi očka in mamica sta čudna na Juretovi uspeli risbici. Trupa še vedno nimata. Imata pa zato ogromno glavo s črtami, ki nakazujejo roke in noge. Tudi taka risbica je vredna pohvale, če vemo, da je Jure narisal le tisto, kar je najbolj pritegnilo njegovo pozornost.

Jure je dopolnil 6 let. S ponosom nam pove, da bo šel že v malo šolo. Dobro že obvlada svinčnik, ga pravilno drži, roka nikakor ni več okorna in trda. Temu primerne so tudi njegove risbice, ki so iz obdobja v obdobju

je boljše. Glavni elementi risbice dobe tudi ozadje. Malček nam nariše celo sceno, ki predstavlja kanček njegovega življenja.

Na porisanem listu nista več le očka in mamica, ampak tudi hiša, v kateri vsi živijo. Tudi kuža je pred hišo in muca, ki se je spretno skrila za drevo. Vendar za kritično oko staršev risbica še vedno ni »prava«. Muca je zelena in kuža rdeče barve. Mamica ima veliko rdečo glavo z modrimi lasmi. Pa kaj zato! Narobe bi bilo, da bi ga zato karali. Morali bi le vedeti, da otrok ne riše realnosti, ampak je risbica le posnetek njegovega doživljanja in neobičajne barve le poudarjajo detajle. Če si zapomnimo le teh nekaj drobnih dejstev o našem umetniku, ga bomo lažje pohvalili za njegov trud in mogoče celo nagradili s tem, da bomo obesili njegov izdelek na viden prostor in mu s tem dali še posebno priznanje.

Verjetno bo marsikdo zmaljal z glavo čes, »Se stene bo popackal!« Kaj ni tudi to dokaz, kako malo smo pripravljene storiti za našega otroka? Danes je toliko materialov, s katerimi lahko brez škode za naša vrata in kuhinjsko omaro pritrdimo prve umetnine našega ljubljénčka. A kaj, ko vse preradi naredimo prav nasprotno! Naši najboljši znaniki, ki ji je naš malček narisal zeleno muco, vse prehitro in s preveliko vneto hitimo razlagati, še vpricho zmagoslavnega obraza našega malčka: »Veste, naš pa ne bo risar.« Kaj nismo prav s tem našega malčka nagradili s klobfuto, ki boli prav tako kot tista »prava«!

Dedek Mraz je sicer že za nami, vendar mislim, da svinčnik, barvice in risalni blok ne predstavljajo takega izdatka, da bi naš otrok moral čakati nanje do naslednjega leta. In risbice? Te bodo lahko uspešno krasile pusto steno otroške sobe.

Iz nabiralnika

(tokrat drugače)

Vprašanje k Družbenemu dogovoru o enotnih načelih in merilih kadrovske politike.

Poglejte samo 20. člen zadnji odstavek in 24. člen prvi odstavek!

Ali ne diši to po metodah oblastnikov nacistične Nemčije? In to pri nas, ki se ponajšamo s socialistično demokracijo, kjer ustava načelno zagotavlja vsem državljanom enakost, pravico do dela, itn.

Po novih merilih je umsko delo in delovno mesto vodilnih in vodstvenih delavcev rezervirano za idejno čiste.

Toliko je pisalo v anonimnem pismu.

JUNAKU

25. februarja 1977 sem dobil gornje pismce.

Ponujajo se naslednja vprašanja in odgovori:

1. Zakaj junak ni pisemca podpisal ter ga mi prinesel, (pisarna je vedno odprta) ne pa ga pustil v seti (povedati so mi drugi) na oglasni deski?

2. Napadeni družbeni dogovor je bil sprejet že leta 1975. Provokativno vprašanje je skrajno banalno in je nanj družbena in tudi žirovska praksa že zdavnaj odgovorila (iz katerih krogov taka in druga anonimna vprašanja prihajajo se tudi ve).

3. Na vodilnih in vodstvenih mestih je v Zireh in Alpini malo komunistov (v Alpini je prstov ene roke znatno preveč). V preteklosti jih je bilo še manj, pa če uporabim vašo dikcijo, je država »komunistična«, komunisti niso, (vsaj jaz ne vem) zganjali »idejno čistost«.

Podpisani je tudi komunist od svojega sedemnajstega leta, pa mu nikdar ni prišlo na misel, da svoje prijatelje in sodelavce izbira po načelih »idejne čistosti« (po potrebi vam lahko predložim seznam svojih dobrih prijateljev).

5. Vaša terminološka zmedenost pa kaže, da vas je k pisanju spodbudila vsebina 5. člena inkrimiranega družbenega dogovora. Očitno pa je, da bi radi uživali v mučeništvu tipa Solžinin, a vam do tam še veliko manjka.
Viktor ZAKELJ

Žirovski jež

OO ZSMS Žirovski vrh je pod pokroviteljstvom Poliksa iz Zirov priredil POKAZI KAJ ZNAŠ. MIMO DOČI SO Z NASMEHOM IN NEKAKŠNIM PREZIROM GLEDALI VABEČE PLAKATE. Mnogo je bilo takih, ki so v sebi govorili: »Kaj nam bodo ti hribovci le pokazali?«

Pokazalo pa se je drugače. Prisotni smo bili presenečeni. Lep zgled za 800 mladih v Zireh, kako se uveljaviti, ne da je treba zaradi »aktivnosti« zapreti disko.

NA OSNOVI ZBRANIH UGOTOVITEV JE SVET ZA DRUŽBENI POLOŽAJ ŽENSK PRI OBČINSKI KONFERENCI SZDL ŠKOFJA LOKA SPREJEL NASLEDNJE ZAKLJUČKE IN PREDLOGE:

— Vso pozornost in skrb je treba posvetiti poklicnemu usmerjenemu izobraževanju zaposlenih žensk ob delu. Izobraževanje ne bi smeli prepuščati stihiji, pač pa usmerjati v skladu z interesi in potrebami združenega dela. Pri tem naj bi se organizacije dosledno držale obvez, ki so jih sprejele s podpisom družbenega dogovora o kadrovski politiki.

— Vse napore je treba vložiti na pripravo celodnevne šolanja.

— V vseh TOZD bi morali razviti še posebno aktivnost ob vključevanju v javno razpravo v usmerjenem izobraževanju glede na kadrovske potrebe in načrtovanje kadrov.

— Zaposleni ženi bi morali z razbremenjevanjem, oz. olajšanjem gospodinjstkih opravil (mreža servisnih delavnic, storitev, posvetovalnic) omogočiti vključevanje v družbenopolitično življenje.

— V predvolilnih pripravah za volitve v letu 1978 ne kaže iskati vzrokov za ne vključevanje ženske v družbenopolitične aktivnosti, pač pa iskati rešitve za pomoč zaposlenim ženski.

— Posebno pozornost bi kazalo posvetiti družbenopolitičnemu usposabljanju žensk, ki delajo že sedaj in bodo v prihodnjem obdobju zaupane odgovorne naloge.

— Osnovnim šolam v občini se priporoča, da proučijo možnost organiziranja podaljšanega bivanja kot predhodne oblike k celodnevni šoli. S tem bi zaposleno mater v času njenega dela (do 14. ure) razbremenili skrbi za otroka. Ta oblika reševanja bi bila za naše razmere tudi finančno sprejemljiva.

— Svet za družbeno-politični položaj žensk podpira srednjeročni program gradnje VV ustanov v občini, posebej z vidika dislociranja te dejavnosti. Poleg rednih dejavnosti VVZ naj bi organizirali potujoče vrtnice, cikibanove ure, oblike pravljic, itd., in to ne samo po šolah in vrtcih, temveč tudi po raznih vaseh in soseskah.

— Nosilci nalog so samoupravne interesne skupnosti za izobraževanje in otroško varstvo, skupnost za zaposlovanje družbenopolitične organizacije, TOZD, KS in občinska skupščina s svojimi organi.

Svet za družbeno-politični položaj žensk pri Obč. konferenci SZDL Škofja Loka

V dneh 10. in 11. februarja 1977 smo že izbrali kolekcijo za jesen-zimo 1977. S predloženimi modeli smo zadovoljni, končna ocena uspešnosti modelov pa bo znana po končani prodajni sezoni.

Pravice in dolžnosti občanov KS na področju LO

1. Delovni ljudje in občani uresničujejo v krajevni skupnosti in njenih organih ter organizacijah na njenem območju zlasti naslednje pravice in dolžnosti na področju ljudske obrambe:

a) skrbijo za idejnopolitično in obrambno vzgojo ter pripravljenost občanov;

b) določajo obrambni načrt krajevne skupnosti in ga usklajujejo z obrabnim načrtom občine;

c) oblikujejo, oborožujejo, opremljajo in strokovno usposabljuje enote teritorialne obrambe in izvajajo druge priprave za vodenje oboroženega boja;

d) sodelujejo pri načrtovanju in pripravljanju ukrepov za pripravljenost;

e) organizirajo in pripravljajo štabe in enote civilne zaščite ter skrbijo za priprave in za izvajanje ukrepov samozaščite ob vojnih akcijah, ob naravnih in drugih hudih nesrečah ter v drugih izrednih razmerah;

f) organizirajo zbiranje podatkov, ki so pomembni za ljudsko obrambo in varnost ter skrbijo, da se takoj sporočijo centru za obveščanje in alarmiranje;

g) po svojih načrtih in možnostih pripravljajo materialno osnovo za preskrbo prebi-

valstva, enot oboroženih sil in drugih struktur ljudske obrambe v vojni;

h) sodelujejo pri pripravah za obdelovanje kmetijskih površin in pri vzdrževanju naravnih in drugih virov vode;

i) pripravljajo in skrbijo za nastanitev enot oboroženih sil, umaknjenih obratov temeljnih in drugih organizacij združenega dela, umaknjenih šol in drugih vzgojno-varstvenih zavodov, zdravstvenih postaj in bolnišnic ter z ogroženih območij evakuiranih prebivalcev in beguncev;

j) organizirajo informativno-propagandno delo in obveščanje prebivalstva.

k) izvajajo varnostne in zaščitne ukrepe pri pripra-

vah ljudske obrambe in pri izvrševanju nalog splošnega ljudskega odpora;

l) organizirajo in izvajajo druge naloge v pripravah krajevne skupnosti na splošni ljudski odpor.

2. Ob neposredni vojni nevarnosti delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti in njenih organih in organizacijah opravljajo ukrepe za pripravljenost, v vojni pa organizirajo in vodijo splošni ljudski odpor in skrbijo, da se v oborožen boj in druge oblike odpora ter v izvajanje drugih nalog splošne ljudske obrambe, vključijo vse zmogljivosti krajevne skupnosti.

Odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito

Novice o organiziranju LO in družbene samozaščite v KS Žiri

Sprejet je bil družbeni dogovor o organiziranosti KS v vojni, ob naravnih nesrečah in izrednih razmerah. Sprejeli so ga: Zbor delegatov KS Žiri, izvršni odbor KK SZDL, svet ZK KS, izvršni odbor ZB, svet ZSMS Žiri.

Svet KS je na zadnji seji sprejel sklep o ustanovitvi odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

Sklep o ustanovitvi narodne zaščite v KS: Po vseh organizacijah združenega dela naj se organizirajo enote narodne zaščite.

V ORGANIZACIJAH ZDRUŽENEGA DELA

Član štaba

Načelnik štaba

Komandant civilne zaščite

V KRAJEVNIH SKUPNOSTIH

Član štaba

Načelnik štaba

Komandant civilne zaščite

V OBČINI

Član štaba

Načelnik štaba

Komandant civilne zaščite

Ustanovljene so enote civilne zaščite, ki so pripravljene za reševanje ljudi in materialnih dobrin v vojni ali elementarnih nesrečah.

Komisija za informativno-propagandno dejavnost in obrambno vzgojo

Red in čistoča pod vprašajem

Z novo telovadnico je bil postavljen tudi urnik, v kateri smo vključili vse športne organizacije in klube v kraju, prav tako pa tudi rekreacijo za kolektive. Istočasno smo določili pravila o uporabi, računajoč, da jih bodo krajin upoštevali, še zlasti zato, ker je objekt zgrajen iz naših skupnih sredstev.

Kmalu pa se je pokazalo, da se na kulturo posameznikov ne moremo zanašati. Snažilka, ki čisti telovadnico v nočnem času (po 22. uri), opaža take higienske pomanjkljivosti, katere ne bi prisodili odraslim ljudem:

— Videti je, da so umivalnice v telovadnici (tuši) javne pralnice lasišč za nekatere, ki so preskopi, da bi toplo vodo rabili doma. Številne vrečke praznih šamponov zgovorno pričajo o tem.

— Nekateri redno pozabljajo v garderobah zlasti spodnje perilo, opremo, zgodilo pa se je, da smo našli pozabljene hlače in čevlje. Kako je tisti posameznik prišel domov, nam je seveda uganka. Ker v šoli ne zbiramo stare-

ga (in umazanega) perila, prosimo vse posameznike, da ga v bodoče odnašajo domov.

— Zaprepašeni smo bili, ko smo opazili, da nekateri zamenjujejo telovadnico za javni lokal in v njej počnejo stvari, ki se jih niti v javnem lokalu ne počenja. To so predvsem razni pljunkali vseh vrst po tleh telovadnice, sanitarij in garderob. Cloveka spreleti srh, v želodcu se ti obrne, zgubi vsako veselje do rekreacije.

In še nekaj besed o brancju žoge v telovadnici:

Ko smo sestavljali urnik, smo nogometšem dovolili lahno branje, misleč, da bodo to upoštevali. V praksi pa se je pokazalo drugače. Nekateri niso mogli premagati skušnjav, dali so si duška, davek pa so plačale lesene stenske obloge v telovadnici. Medeninasti vijaki, s katerimi so pritrjene, so se izruvali, nastajale so tudi drugačne poškodbe, skratka, obstajala je nevarnost, da bo naša lepa telovadnica v enem letu precej uničena.

Branje pa se je seveda pojavljalo tudi pri drugih tre-

ningih in rekreacijah. Dalj časa smo kolebali, kaj naj naredimo, saj smo vedeli, da bo posameznike to razburilo, zlasti še zato, ker so vsi za-

Šolstvo in združeno delo

SOLANJE KADROV JE TREBA PLANIRATI

Usposabljanje za poklic traja najmanj dve leti po osnovni šoli, za višjo usposobljenost pa dvakrat ali trikrat toliko. V vseh deželah skušajo planirati razvoj izobraževanja in povsod je občutno družbeno posredovanje prav v tem pogledu. Končno je od tega odvisno vlaganje v šolstvo. V socialističnih deželah pa obstaja še možnost, da naložbe v izobraževanje prilagamo dejanskim družbenim potrebam.

Z ugotavljanjem potreb po delavcih vseh profilov in s planiranjem kadrov, oziroma razvoja izobraževanja resno zaostajamo v metodološkem, kakor v praktičnem pogledu. Bistvo je usmerjanje mladi-

posleni pomagali zgraditi to telovadnico (tudi nogometiši). Ko pa je komisija za tehnični prevzem telovadnice priporočila prepoved vsakega branja žoge (tudi zaradi kopolit zasteklitve na strehi), nismo več pomišljali in smo s 7. februarjem v bodoče

prepovedali vsakršno branje žoge v telovadnici.

Računamo, da bo omejitev naletela na razumevajoč odziv pri vseh razsodnih krajanjih, saj želimo telovadnico ohraniti lepo čim dlje.

Slobodan POLJANŠEK

V obdobju 1955 do 1974 je število delavcev v gospodarstvu naraščalo letno povprečno za 3,7% ali z indeksom 149,8%. Posledica tega je, da je v gospodarstvu po 13 letih manj zaposlenih z višjo in visoko izobrazbo, zunaj gospodarstva pa mnogo več.

(Se nadaljuje)
Slobodan POLJANŠEK

alpina

Ali se bomo poznali, sem premišljeval, ko sva se s sodelavcem peljala proti Ljubljani, da obiščeva našega rojaka Denisa Zusta.

pa je bil strokovni sodelavec delavske univerze Boris Kidrič v Ljubljani, kjer se je ukvarjal z družbeno-ekonomskim izo-

No, pa ni bilo zadrege. Kar hitro smo skočili štirideset let nazaj, da osvetlimo življenjsko pot fanta, ki bi se rad izučil za mizarja, saj je imel doma vendar že vse orodje...

Pa ni bilo možnosti. Odšel je zato v Maribor, v srednjo kmetijsko šolo. Nato za eno leto v Ljubljano, kjer je končal učiteljske, se preselil na višjo pedagoško šolo in dokončal študij biologije in kemije.

»Mislim, da smo mi, medvojnica in povojna generacija najbolj srečna generacija«, pravi »saj smo v vojnih in tudi povojnih razmerah marsikaj doživeli, kar nam je mogoče dalo osnovo za vse življenje, za delo z ljudmi in odnos Meni je zlasti dalo veselje do narave.«

Naš rojak je nato nekaj let poučeval na osnovni šoli v Ljubljani, štiri leta

brazevanjem. Opravil je tudi strokovni izpit — in izgledalo je, da bo ostal kar v prosveti.

»Pa mi je prišla v roke Goričarjeva sociologija. Zamikalo me je pravo in leta 1960 sem se vpisal na pravno fakulteto, študiral

izredno in leta 1964 končal študije. Bil sem nato nekaj časa v Vegi kot vodja pravne službe, kasneje pa tudi na praksi na sodi-

šču. Tako sem leta 1970 opravil pravosodni izpit.«

Sedaj se Denis Zusta ukvarja s črko zakona, je namreč vodja splošnega sektorja v Velani. Toda ne samo s črko, dela z ljudmi!

In za ljudi.

»Nekaj je dela tudi v prostem času. Sem namreč predsednik komisije za ugotavljanje izvora premoženja, odgovoren pa sem tudi za delo komisije za nagrade občine center. Torej kar dve dokaj zahtevni nalogi, še zlasti zato, ker sta si povsem nasprotni po značaju.«

Sodelujem tudi pri skladu za solidarnostno pomoč slabše situiranim občanom. Tole delamo kar za vso Ljubljano in uspehi so že tu. Počasi odpravljamo barakasta naselja....

Tako. Teden je pravzaprav poln. Ostaneta še sobota in nedelja. Takrat pa Denis in njegova družina prav gotovo niso doma. Največ so v planinah ali na smučanju. Dvakrat na teden pa v TRIM telovadnici.

»Avtomobilist pa nisem; sem sicer opravil šoferski izpit, toda iz protesta ne vozim. Upam, da se mi bo kdo pridružil. To bi prav gotovo zelo koristilo našemu okolju...«

Tekst: Neško Podobnik
Foto: Marjan Pišljar

Skice v temnem

Sonce se je dokopalo do vrha in neusmiljeno žge. Tina, ki je že od moževe smrti v črnem, si je ruto potisnila za vrat tako, da sivi kodri prosto padajo na rjavo zgubano lice.

»Pustil«, reče mlajši, ki spretno lovi v srp od dežja zbito ovseno klasje, »in pojdi domov, da daš dedcem južino. Upam, da bom zmogla še ta razor. Ti pa boš tako in tako do pol štirih nazaj,« govori bolj sebi kot njej in

s strahom gleda proti Blegošu, ki počasi dobiva grozečo deževno kapo.

Mlajša se previdno stegne (z njenim križem že od zadnjega otroka sem, nekaj ni v redu).

»Saj bo res treba domov. Se tisto malo radiča nakosim, da bo prašičem kaj dala. Tina, Vi pa, če bo prehudo, stopite v kozolec, nekaj krhljevke je še tudi ostalo, in malo oddremajte.« Nežni glas poldneva se privali iz

Bazovic. Tina se spoštljivo prekriža. Mica sunkovito tlači uvel radič v trebušasti koš in niti ne sliši znanilca opoldanskega počitka. Ko se živozeleni listi obesijo preko razcefranega roba koša, nerodno poklekne, pretakne mesnate roke skozi vrvstave naramnice, še globok izdih in že jermena koša režeta nežne rame mlade gospodinjice.

»Zbogom,« reče Mica, ko ji koš že poskakuje med gibanjem, ki je tek in hoja hkrati.

Tinin »zbogom« jo ujame, ko steza preide v prašni kolovoz. Videti je, da je pozna. Poskakuje od kanala do kanala; dvakrat prisloni težko breme v breg, vsakič spretno podvije krilo ter si z njim obriše oznojeni obraz.

Ko v hladnem skednju odloži tolminsko čudo, jo pozdravi orkester četveronožcev. Najprej pahne kravi, prašiča pa le ogovori čes, naj malo počakata, da bo pripravila kaj za zabeliti. Sedaj je kuharica. Lonci sem, lonci tja. Solato pripravljaj, lupi krompir. Pečenje prosim masti. Vmes pa proseči sinov glas: »Mama, lačen sem! Daj-te mi kaj za jesti! Ali bo kmalu južina?« Odtulilo je. Pogrnjena miza čaka utrujene dedce. Ko posedajo jim spretno streže, Sama je imela čas le za krožnik juhe in tistih nekaj listov solate, ki so se ujele na njene vilice, ko jo je mešala.

Ob pol štirih je spet na njivi.

Urin zvonec pretрга komaj začeti počitek. Pol petih je. Vstane. Tipajoče se prebija med stoli do vrat sobe. Odpre luč. Bela svetloba boleče sili v oči. Do vode mora, da si malo pomane oči, potem bo že bolje. Hladni mokri element jo oživi. Nežna krema se vgreza v utrujena lica, glavnik se z muko pretika skozi nakodrano lasišče.

»Kdaj bom imela vsaj toliko časa, da stopim k frizerju?«, vprašuje obraz iz ogledala.

V šumu vode ni moč razbrati odgovora.

Naglo se obleče. Mislija je, da bo danes oblekla že tisto predelano krilo, pa ji ga šivilja še vedno ni naredila. »Se letos, da se nekako pretolčemo. Potem, ko se vselimo, bo tudi za obleko kakšen dinar,« si dopoveduje vsako jutro.

Pet je. Stopi v sobo ter polglasno, da bi otroku podarila še nekaj minut sna, pokliče moža.

»Ja,« se oglasi z blazine.

Po prstih odide v kuhinjo. Pristavi za čaj in kavo. Ko utihne brivnik, je zajtrk nared. Brez besed, kot pri obhajilu, zaužijeta vsak svoje. Iz stare Savice prihaja borbena »Na juriš, na juriš...«

Stopi v sobo. Sine brezskrbno potuje po deveti deželi. Nežno ga prime za drobne ročice. To ji je vedno najtežje. Da bi vsaj otroka mogla komu pustiti. Drobna glavica se obrne k ljubljene-mu obrazu.

»Vstati bo treba,« izdihne proseče.

»Ne, ne, mamil!« proseče prihaja iz posteljice. Njene roke se ovijejo okoli drobne telesca. Počasi ga dvigne. Napol zaspanemu natika kose obleke. Nežno ga privije k sebi, ugasne luči ter obrne ključ v vhodnih vratih.

»Greš?« se prvič obrne k možu.

Objamje ju hladno megleno jutro. Cestne svetilke kažejo vsakodneвно pot. Zarki avtomobilskih luči se zaletuje-

jo v hiteče postave, ki jih mopedisti potiskajo na rob ceste.

Pohiteti mora, da je ne zapíšejo.

Trak enakomerno drsi. Skatle se ustavljajo. Roke samodejno vstavljajo kose usnja pod hiteča stopala šivalnih strojev. Dražeči vonj lepila sili h kašlju.

»Se za 45 minut, pa bo norma,« kalkulira.

»Bog ve, mi bo dala še kakšen dober artikel,« ji govori oči, ko se za trenutek ozre proti manipulantki.

Stroji enakomerno požirajo kilovate. Tista pred njo se je ravnokar vrnila s »čikpavze.«

Blagor jil Okno se s treskom zapre. Preprih. »Bodo že enkrat uredili to prezračevanje!« reče soseda onkraj traku.

»Govori se da,« ji vrne.

»Hudiča bodo, njim ne smrdi, ... Briga jih, če se me dušimo,« se vsuje z one strani.

Mica ne reče nobene. Izpod njenih drobnih prstov drsijo kovanci za hišo, za šolo, za kanalizacijo, za...

V torek osmega marca, ko ji sine prinese iz vrtca nerodno izpisano čestitko MAMICI ZA 8. MAREC, ni ob južini rekel nobene. Zvečer, ko so že vsi pospali in se je spravljal k likanju, je zamomljala v časopis: »Da ne boš rekla, da te nikoli nikamor ne povabim, pa se napravi za na vampe k Zupanu.«

Sla sta. On se ga je napil. Ko so pomrle luči cestnih svetilk, se je odpravila domov. Tatica luna, ki se je šopirila med ozvezdji, ji je s tujimi žarki osušila objokani obraz.

Viktor ZAKELJ

Zapuščena domačija

Gori v rebri ob gozdičku majhna hišica stoji, vsa otožna in samotna na jesenskem soncu ždi.

Se spominja časov tistih, ko še srečna je bila, nudila je streho, domek, družinici, ki je odšla.

Se nedavno tod okoli, otroški je odmeval smeh, polno bilo je radosti in življenja v dnevih teh.

Srečna bila je družina jo zvalila je tujina, v revni, borni hiški tej, njihov novi dom odslej.

Zdaj ubožna tu sameva žalostna v svet strmi, jesensko sonce jo obseva, toda v njej toplote ni.

Tončka Oblak

Mladi v Žirovskem vrhu so opogumljeni

Komaj leto dni je tega, ko smo mladinci na Žirovskem vrhu ustanovili svojo organizacijo. V začetku nam je slabo kazalo. Mnogi so nas gledali postrani, z nezaupanjem in celo s posmehom, posebno še tedaj, ko smo si zadali

res veliko nalogo — da si zgradimo nov dom, ki naj bi stal nekako v središču širnega Žirovskega vrha, ki se razprostira na površini kot Ljubljana.

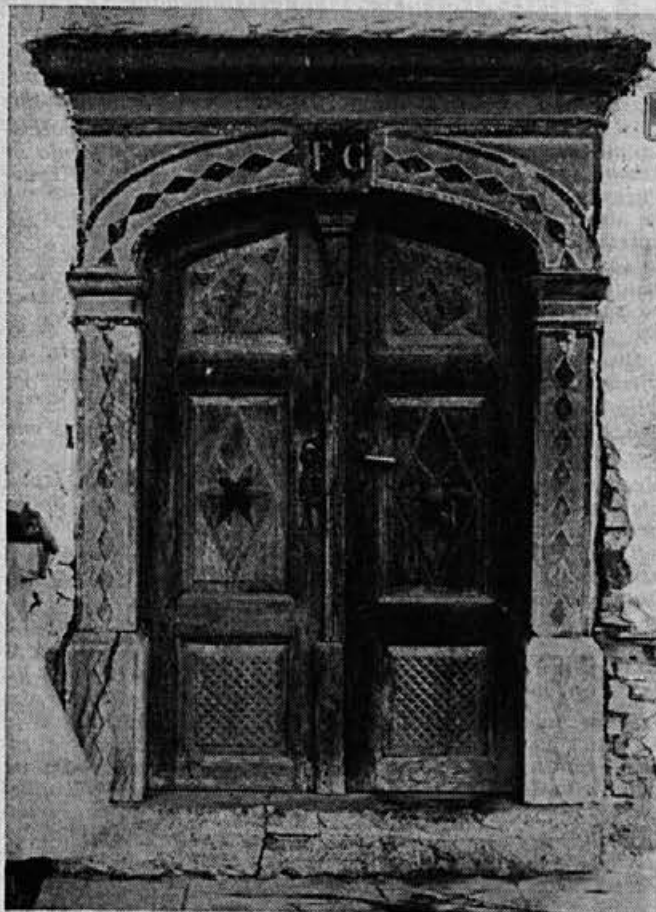
To je bil za nas, še neizkušene mlade, res velik korak.

Toda, čeprav smo pogosto naleteli na gluha ušesa, so nas v zadnjem času že začeli podpirati.

128 let je minilo, odkar je umrl naš največji slovenski pesnik dr. France Prešeren. Naš dom je dobil po njem ime, saj se je med vojno Prešernova brigada borila prav v teh krajih. V počastitev kulturnega praznika smo priredili oddajo »POKAZI KAJ ZNAS« ali »PRVIC NA ODRU«, ki nam je še kar dobro uspela. Najbolj nas je veselilo to, da je bilo veliko obiska. Pripravili smo pevške, recitacijske in igralne točke; upamo, da vam je ugalalo. Tudi tremo smo kmalu odgnali, saj so gledalci in ponas začetnike je bila to velika nagrada.

Zato se v imenu OO ZSMS Žirovskega vrha še enkrat iskreno zahvaljujem, čež kakšno leto pa na svidenje v domu Prešernove brigade na Žirovskem vrhu.

Tončka OBLAK

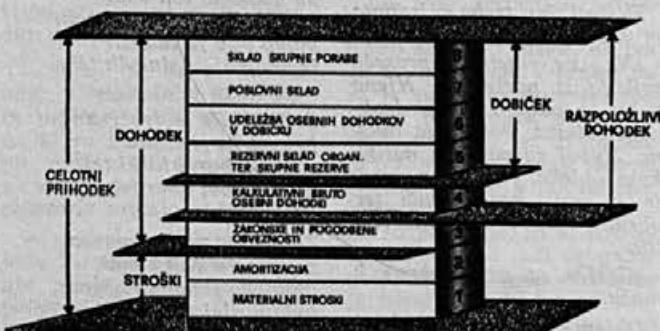
VRATA PRI SKANDRU NA DOBRACEVI
(Dobračeva 35)

Glavni portal na nizki hiši, ki ga zapirajo preprosteje ornamentirane vrata je nastal v drugi polovici 19. stoletja, kaže pa na močan vpliv iz primorske strani. Same duri so dvo-krilne, vsako krilo je razdeljeno v tri polja — zanimiv je predvsem motiv romba v katerem je rozeta, v starem repertoarju simbolov je pomenil romb izrazito erotični simbol. V tem času je to funkcijo že izgubil in ima še zgolj dekorativni pomen.

Tovarišu Leandru Kavčič in tovarišici Ruži Daničič želimo ob odhodu v pokoj še vrsto let trdnega zdravja in dobre počutja.

Olgi Pintar in Janezu Fistru želimo na novi življenjski poti veliko sreče in uspehov.

Zaključni račun

...all poznamo njegovo sestavo? ... kaj nam sploh pomeni?
... all in kako bomo ukrepali?

»DELO ŽIVLJENJE« je glasilo ALPINE tovarne obutve Žiri, Stara vas 23 — n. sol. o., ki ima v svoji sestavi TOZD Obutev Žiri, TOZD Obutev Gorenja vas, TOZD Plastika Žiri, TOZD Maloprodaja in Delovno skupnost skupnih služb.

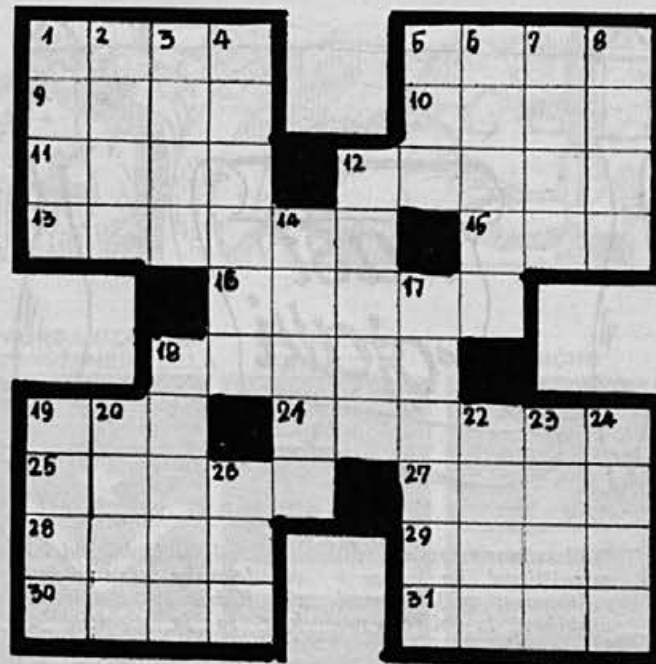
Ureja ga uredniški odbor:

Ivan Capuder
Martina Gregorač
Majda Jesenko
Vladimir Pivk
Janez Smeh
Alfonz Zajec

Anuška Kavčič — tehnični urednik
Nekjo Podobnik — odgovorni urednik

Izhaja mesečno, naklada 1700 izvodov.

Fotografije: Franc Jesenko
Tisk: Gorenjski Tisk, Kranj

Vodoravno: 1. ljudje, potomstvo, 2. prva črka anafal-bete, 9. enota za format papirja, 10. učenec sv. Cirila in Metoda, po njem poznani cerkev in bivši samostan pri Ohridu, 11. potem, 12. družabni ples v 2/4 taktu, 13. pi-sec kronike, 15. vladar, 16. trojica, 18. pasla — v koroškem dialektu, 19. kpenje, 21. pristanišče na otoku Visu, 25. skupina, ločina, 27. človekov značaj, narava, 28. Ribniška nikalnica, 29. kratica za podjetje, ki v novi hali Alpine izvaja instalacije, 30. medenlična kost, 31. barva igralne karte.

Navpično: 1. lesen balkon, 2. državno premoženje all de-

nar, 3. zahodni Severoatlantski pakt, 4. popust pri takojšnjem plačilu, 5. žensko ime, 6. palatinska sulica, 7. večglasna skladba, 8. bog ljubezni, 12. snov iz katerega so sestavljena živa bitja in človek, 14. država in otok na Atlantskem oceanu, ki se še bori za svojo dokončno osvoboditev izpod imperialistov, 17. vas na Gorenjskem, kjer je v bližini padel narodni heroj in prvoborec, ter organizator Gorenjske vstaje Stane Žagar, 18. izletniška točka pri Borovnici s poznanimi vodopadi, 19. sleherni, 20. reka, ki teče skozi Bolonjo, 22. žensko ime, 23. štiri črke, 24. dver, veža, 26. edina tovarna v Kobaridu.

Na inicijativu Izvršnega odbora sindikata maloprodaja, organizirali smo podjelo poklon paketa povodom Dana dječje radosti. Odziv kolektiva prodavaonica u Zagrebu bio je iznad očekivanja, tako je u prodavaonici Zagreb I. bilo živo i veselo. Uz malo muzike, slatkisha, soka (za roditelje sok od grožđa) i mnogo cipela, proveli smo nekoliko veselih trenutaka sa našim mališanima.

Ovakve i slične akcije neophodno je podržati i proširiti na veći broj prodavaonica, tako mi iduće godine među našim mališanima želimo vidjeti vršnjake iz prodavaonica Varaždin, Čakovec, Sisak i ostalim bližnjim mjestima.

Više drugarstva, veselja i izmjene iskustva koristit će nama lično, a i poslovnom uspjehu, jer zašto da ne osjetimo da smo svi jedan kolektiv bez obzira na teritorijalnu rasprostranjenost.